Ազգ
Azg armenian daily
19 ՅՈՒՆԻՍ 1997, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, # 113 (1367)

ԼՂՀ նախագահի ընտրությունը՝ սեպտեմբերի 1-ին

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Յունիսի 18-ին տեղի ունեցավ ԼՂՀ ԱԺ հերթական նիստ, որը 1997 թ. սեպտեմբերի 1-ը որոշեց նշանակել հանրապետության նախագահի արտահերթ ընտրությունների օր: Այնուհետեւ խորհրդարանը առաջին ընթերցմամբ ընդունեց «Տեղական ինքնակառավարման մասին» օրենքի նախագիծը: Խորհրդարանը քննարկեց եւ ընդունեց նաեւ «Համատիրության մասին» ԼՂՀ օրենքի նախագիծը, ինչպես նաեւ ԼՂՀ առեւտրի, հասարակական սննդի, բնակչության կենցաղային սպասարկման, վարձակալած տարածքների եւ անավարտ շինարարության օբյեկտների սեփականաշնորհման ու պետականացման 1995-96 թթ. ծրագրում փոփոխություններ կատարելու մասին նախագիծը:

Թուրքական կողմից գնդակոծվել է Արտաշատի սահմանապահ ջոկատի տեղամասը

ՍՏԱՎՐՈՊՈԼ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեքշաբթի օրը երկու թուրք զինծառայողներ իրենց տարածքից ինքնաձիգ զենքով գնդակոծել են Կովկասի հատուկ սահմանապահ օկրուգի Արտաշատի սահմանապահ ջոկատի տեղամասը: Այդ միջադեպի մասին ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի թղթակցին այսօր հաղորդել են օկրուգի մամլո ծառայությունում: Պատահարի մասին իրազեկ են պահվել Հայաստանի ղեկավարությունը եւ Թուրքիայի սահմանապահ ծառայությունը:

ԱՌԱՆՑՔԱՅԻՆ

Հայաստանի արտաքին քաղաքական առաջնահերթ խնդիրները

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: ԱՄՆ-ում Հայաստանի դեսպանատունը հրապարակել է իր տարեկան տեղեկագիրը, ուր ներկայացված է ՀՀ առաջին փոխարտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի մեկնաբանությունը Հայաստանի արտաքին քաղաքական հիմնախնդիրների առնչությամբ: Պրն Օսկանյանն այստեղ ընդգծում է, թե հանրապետության համար հիմնական խնդիր է մնում բոլոր հարեւանների հետ բարիդրացիական հարաբերությունների հաստատումը: Ըստ նրա, եթե դա հաջողվել է անել սահմանակից Վրաստանի եւ Իրանի հետ, ապա նույնը չի կարելի ասել Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի մասին: Որպես առաջնահերթություններ են նշվում այստեղ Հայաստանի ինքնիշխանության եւ տարածքային ամբողջականության պահպանումը, Լեռնային Ղարաբաղի եւ նրա բնակչության անվտանգության ապահովումը, ինչպես նաեւ Հայաստանի ակտիվ մասնակցությունը եվրոպական անվտանգության նոր համակարգի ձեւավորման գործընթացներին: Ինչպես ընդգծում է պրն Օսկանյանը, դրա համար անհրաժեշտ է ունենալ ոչ միայն ուժեղ բանակ, այլեւ համապատասխան դիվանագիտական աշխատանք ծավալել: Այդ իսկ պատճառով, ըստ նրա, Հայաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունն աշխատում է մի քանի ուղղություններով: Դրանցից առաջինը հայ-ռուսական ռազմավարական համագործակցությունն է, ինչը Վ. Օսկանյանը հույժ կարեւոր է համարում, քանզի դա ամրապնդում է Հայաստանի անվտանգությունն ու նրան պաշտպանում ԱՊՀ անդամ չհանդիսացող երկրների հարձակումներից: Այստեղ որպես առավել հնարավոր ռազմական սպառնալիք է դիտվում Թուրքիան: Նման պայմաններում Հայաստանը հետագայում եւս կզարգացնի իր կապերը Ռուսաստանի հետ: Դրանք կկարգավորվեն ԱՊՀ կոլեկտիվ անվտանգության պայմանագրով, չնայած ըստ պրն Օսկանյանի, վերջինիս կիրարկման մեխանիզմները տակավին հստակեցված չեն: Մեծագույն սպառնալիքը Հայաստանի ազգային անվտանգությանը, ըստ նրա, գալիս է Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությունից: Այս տեսանկյունից Երեւանը գտնում է, որ Հայաստանի եւ Ղարաբաղի անվտանգություններն սերտորեն փոխկապակցված են: «Բնական է, որ Ղարաբաղում խաղաղության հաստատումը Հայաստանի դիվանագիտության համար առաջնահերթ խնդիր է», նշում է Վարդան Օսկանյանն ու կրկնում պաշտոնական Երեւանի այն դիրքորոշումը, թե խնդրի կարգավորման հիմքում պետք է լինի Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության ֆիզիկական գոյության եւ սեփական տարածքների վերահսկման երաշխավորումը: Այդ նպատակով Հայաստանին պետք է ռազմական միջամտության իրավունք տրվի այն դեպքում, երբ Ադրբեջանը խախտի խաղաղության պայմանագրերը:

Տես ▸ էջ 2

ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՀԱՐՑ

Համանախագահների առաջարկներն անառարկելի՞ են

ԲԱՔՈՒ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ըստ «Ազատություն» ռադիոկայանի հաղորդման, չնայած որ Մինսկի խմբի համանախագահները վերջին 15 օրում երկու անգամ այցով եղել են Հայաստանում, Ադրբեջանում եւ Լեռնային Ղարաբաղում, հաշտության վերաբերյալ նոր առաջարկությունները հասարակայնությունից խիստ գաղտնի են պահվում: Պաշտոնական մարմինները հրաժարվում են այդ առթիվ որեւէ մեկնաբանություն անել՝ նշելով, թե հակամարտ կողմերը համաձայնության են հանգել համանախագահների հետ: (Ի դեպ, մեր կողմից ավելացնենք, որ երբ բանակցությունների, ինչպես նաեւ համանախագահների առաջարկությունների բովանդակությունը գաղտնի պահելու մասին պայմանավորվածությունը խստորեն հարգվում է հայկական կողմից, ապա նույնը կարելի չէ ասել ադրբեջանական կողմի մասին: Փաստն այն է, որ ադրբեջանական ոչ պաշտոնական լրատվամիջոցները առատորեն բովանդակային տեղեկություններ են հրապարակում բանակցությունների ընթացքի, համանախագահության եզրակացությունների մասին, ինչից եւ օգտվում են անհավասար պայմաններում գտնվող մեր լրատվամիջոցները եւ առաջին հերթին «Ազգը»-ը: խմբ.)

ՌԴ փոխարտգործնախարար Բորիս Պաստուխովը, ելույթ ունենալով Մինսկի խմբի համանախագահների անունից, հայտարարել է, թե կողմերին կոչում [illegible] ընծայելու միակ ելքին՝ լրջորեն վերաբերվելու նոր առաջարկություններին: Պաստուխովի այս խոսքերը կարելի է հասկանալ այնպես, թե կողմերն այլ ելք չունեն, բացի համանախագահների նոր առաջարկություններին համաձայնելուց:

Ղարաբաղյան հակամարտության գոտի համանախագահների երկրորդ այցի ժամանակ Ռուսաստանի ներկայացուցիչ Յուրի Յուկալովն ասել էր, թե իրենք այցի արդյունքների մասին հաշվետվություն են ներկայացնելու պետությունների ղեկավարներին: Պաստուխովի եւ Յուկալովի հայտարարությունները հիմք են տալիս ասելու, որ ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի եւ Ռուսաստանի նախագահները մտադիր են վերահսկել կարգավորման գործընթացը ներկայիս փուլում: Չնայած որ ԱՄՆ-ի, Ֆրանսիայի եւ Ռուսաստանի միջեւ արդեն բարձր մակարդակով պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել հակամարտության կարգավորման վերաբերյալ, Ադրբեջանը եւ Հայաստանը դեռեւս համաձայնության չեն հանգել: Երկու շաբաթվա ընթացքում ոչ պաշտոնական Բաքուն, ոչ էլ պաշտոնական Երեւանը հայտարարություններ չեն արել հակամարտության խաղաղ կարգավորման վերաբերյալ: Սակայն ոչ պաշտոնական աղբյուրներից հայտնի է դարձել, որ երկու կողմերն էլ հրաժարվել են ներկայացվող նախագծից:

Ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման միջնորդները բախվել են բարդ երկընտրանքի, քանի որ հակամարտ կողմերից մեկը պահանջում է ճանաչել տարածքային ամբողջականության սկզբունքը, իսկ մյուսը կտրականապես մերժում է այդ սկզբունքը՝ պահանջելով, որ ճանաչվի ԼՂՀ-ի անկախությունը:

Այդուհանդերձ, երեք խոշոր պետությունների ճնշման ներքո կողմերը կարող են հարկադրված լինել ընդունելու այդ նախագիծը՝ անկախ այդ հարցի նկատմամբ իրենց ունեցած վերաբերմունքից:

Ալիեւը մտադիր է Ռուսաստանի հետ կապերն ավելի բարձր մակարդակի հասցնել

ԲԱՔՈՒ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ադրբեջանի նախագահը հրապարակել է Ռուսաստան կատարելիք իր այցի ժամկետը: Ըստ ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, այն տեղի կունենա հուլիսի 3-ին: Իշխանության գլուխ վերադառնալուց հետո սա կլինի Ադրբեջանի պետության ներկայիս ղեկավարի առաջին այցը Մոսկվա, որը հանդես է գալիս բոլոր ուղղություններով Ռուսաստանի Դաշնության հետ երկկողմ կապերի լիակատար վերականգնման եւ խորացման օգտին: Նրա խոսքերով, ինքը եւ Բորիս Ելցինը քննարկելու շատ բան ունեն ադրբեջանա-ռուսաստանյան հարաբերություններն ավելի բարձր մակարդակի հասցնելու համար: Ինչպես հետեւում է Հեյդար Ալիեւի խոսքերից, կարծարծվի նաեւ Ռուսաստանի տարածքով ադրբեջանական նավթի փոխադրման հարցը, որն առայժմ կասեցվում է ՌԴ-ի կողմից՝ չնայած այս տարվա հունվարին ստորագրված միջկառավարական համաձայնագրին:

ԱՎՍՏՐԻԱ

Գարեգին Ա կաթողիկոսի ղեկավարած պատվիրակությունը կմասնակցի եվրոպական եկեղեցիների համաժողովին

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Եվրոպայի բոլոր եկեղեցիների կաթոլիկ, ուղղափառ եւ բողոքական, ընդհանուր էկումենիկ համաժողովին, որը տեղի է ունենալու հունիսի 23-24-ը Ավստրիայի՝ Գրաց քաղաքում, այնուհետեւ մինչեւ հուլիսի 5-ը կայանալիք եվրոպական եկեղեցիների խորհրդի ընդհանուր համաժողովին մասնակցելու է Ս. Էջմիածնի պատվիրակությունը՝ Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսի գլխավորությամբ:

Առաջին մեծ համագումարի պաշտոնական բացման նիստին, հայտնեցին Մայր աթոռի մամլո դիվանից, առաջին դասախոսությամբ հանդես է գալու Նորին սրբություն Գարեգին Ա կաթողիկոսը:

Երկու ժողովներին որպես լիիրավ անդամ Ամենայն հայոց կաթողիկոսության պատվիրակությանը մաս են կազմելու Հունաստանի թեմի Հայրապետական պատվիրակ Ոսկան արք. Գալփակյանը, Կենտրոնական Եվրոպայի Հայրապետական պատվիրակ, Ավստրիայի եւ Շվեդիայի առաջնորդ Մեսրոպ արք. Գրիգորյանը, Ուկրաինայի թեմի առաջնորդ Նաթան եպս. Հովհաննիսյանը, Միքայել ծ. վրդ. Աջապահյանը (Ս. Էջմիածնի միաբանություն), օրիորդ Անահիտ Սիմոնյանը (Երեւան):

Թուրքիայի վարչապետ Էրբաքանը հրաժարական տվեց

18 ՅՈՒՆԻՍ, BBC: Թուրքիայի վարչապետ Նեջմեթթին Էրբաքանը իշխանությունը կզիջի Թանսու Չիլլերին: Իշխանության հանձնումը պետք է տեղի ունենար մեկ տարի անց, սակայն Թանսու Չիլլերի կուսակցությանը պատկանող պատգամավորները սպառնացին դուրս գալ կոալիցիայից, եթե Էրբաքանն այսօր մինչեւ կեսգիշեր պաշտոնաթող չլիներ: Էրբաքանի հրաժարականը քաղաքագետների կարծիքով կանխեց զինվորական հեղաշրջումը Թուրքիայում: Այն հանգամանքը, սակայն, որ Նեջմեթթին Էրբաքանը հրաժարական տվեց, ամենեւին էլ չի նշանակում, թե նախագահ Դեմիրելը վարչապետի պաշտոնին կնշանակի Թանսու Չիլլերին: Հնարավոր է, որ նախագահն առաջարկի ընդդիմադիր ամենամեծ «Մայր հայրենիք» կուսակցությանը կազմել նոր կառավարություն: Իսկ Թանսու Չիլլերը կարող է նաեւ լքել իր այժմյան դաշնակից Էրբաքանին եւ փորձել նոր դաշինք կազմել «Մայր հայրենիք» կուսակցության հետ:

ԱՄՆ-ը եւ Ռուսաստանը կքննարկեն լայն շրջանակի միջազգային հիմնախնդիրներ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի եւ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի Դենվերում կայանալիք երկկողմ հանդիպման ընթացքում կքննարկվեն լայն շրջանակի միջազգային հիմնախնդիրներ: Ինչպես Սպիտակ տանը լրագրողների հետ կայացած հանդիպման ժամանակ հայտնել է նախագահի ազգային անվտանգության գծով օգնական Սենդի Բերգերը, հանդիպումը ծրագրված է ուրբաթ օրը՝ աշխարհի արդյունաբերապես զարգացած ութ խոշորագույն երկրների ղեկավարների խորհրդակցության աշխատանքի առաջին օրը:

Գագիկ Ջհանգիրյանը՝ պաշտոնանկ

Վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հունիսի 18-ի որոշմամբ Գագիկ Ջհանգիրյանը ազատվել է արդարադատության նախարարի առաջին տեղակալի պաշտոնից, հաղորդեցին ՀՀ վարչապետի մամուլի գրասենյակից:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ՀՈՒՆԱՍՏԱՆ

Աթանասիոս Ձոգանիս. «Համագործակցությունը պաշտպանության բնագավառում կընդլայնվի»

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ես երջանիկ եմ Հայաստան գալու առթիվ եւ հավաստում եմ, որ Հունաստանի եւ Հայաստանի համագործակցությունը պաշտպանության բնագավառում ժամանակի ընթացքում առավել կընդլայնվի, իսկ այցս նոր ազդակ կհանդիսանա մեր երկու երկրների բարեկամական հարաբերությունների ամրապնդման համար», լրագրողներին ասաց այսօր Երեւան ժամանած Հունաստանի Հանրապետության Ազգային պաշտպանության գլխավոր շտաբի պետ, գեներալ Աթանասիոս Ձոգանիսը:

Այս ոլորտում դեռ մի քանի տարի առաջ սկսված համագործակցությունը, ըստ հյուրի, առավել խորացել է 1996 թ. Հունաստանի եւ Հայաստանի պաշտպանության նախարարների ստորագրած պայմանագրով: Համագործակցության այս տարվա ծրագրով ավելի արդյունավետ կդառնան զինվորական կադրերի ուսուցման, տեղեկատվության փոխանակման աշխատանքները:

Հույն գեներալը Երեւանում կմնա մինչեւ հունիսի 21-ը, հանդիպումներ կունենա ՀՀ նախագահի, ԱԺ նախագահի, վարչապետի, պաշտպանության նախարարի, զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետի եւ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի հետ: Հյուրն ու նրան ուղեկցող անձինք կայցելեն Մատենադարան, Ծիծեռնակաբերդի հուշահամալիր, ինչպես նաեւ Կոտայքի հունական համայնք:

ՀՀ զինված ուժերի գլխավոր շտաբի ղեկավարության հրավերով ժամանած հյուրին դիմավորեցին շտաբի պետ, պաշտպանության նախարարի առաջին տեղակալ, գեներալ-լեյտենանտ Միքայել Հարությունյանը, Հայաստանում Հունաստանի դեսպան Յակովոս Ալեքսիոսը, բարձրաստիճան սպաներ:

ԱՌԱՆՁՔԱՅԻՆ

Հայաստանի արտաքին քաղաքական առաջնահերթ խնդիրները

Սկիզբը էջ 1

Հայաստանի արտաքին քաղաքական կարեւոր ուղղություններից մեկն էլ եվրոպայում սովորական սպառազինությունների մասին պայմանագրի շրջանակներում զենքի վերաբաշխման մեխանիզմի մշակումն է: Հայաստանի կառավարությունը գտնում է, որ այս պայմանագիրը պետք է հաշվի առնի շրջանի եզակի առանձնահատկությունները, որոնցից առաջնայինը ՆԱՏՕ-ի անդամ Թուրքիայի առկայությունն է: Վարդան Օսկանյանը մտահոգված է այն բանով, որ սովորական սպառազինությունների մասին պայմանագիրը չի տարածվում Թուրքիայի այն տարածքների վրա, որոնք մոտ են Հայաստանի հետ նրա սահմանին: Բացի այդ, պայմանագրի ստորագրումից հետո տարածաշրջանում լուրջ փոփոխություններ են տեղի ունեցել: Խորհրդային Միությունն այլեւս գոյություն չունի եւ արդեն պետք է նոր մեխանիզմներ մշակվեն այս շրջանում կայունություն հաստատելու նպատակով:

Սակայն պրն Օսկանյանը չի մանրամասնում, թե արդյո՞ք Երեւանը, որ ստորագրել է այդ պայմանագրի վերամշակված տարբերակը, կփորձի դրա մեջ փոփոխություններ մտցնել:

Հայաստանի արտաքին քաղաքական դոկտրինում հստակ նշանակություն է տրվում ՆԱՏՕ-ի հետ հարաբերություններին: Վարդան Օսկանյանը շեշտում է, որ Հայաստանը, որն ընդգրկված է «Գործընկերություն հանուն խաղաղության» ծրագրում, պետք է շարունակի խորացնել իր կապերը Հյուսիսատլանտյան դաշինքի հետ` դրանք դարձնելով հնարավորին չափ արդյունավետ: Նա ավելացնում է, թե ՆԱՏՕ-ի ու Հայաստանի հարաբերություններն էլ ավելի ակտիվ պետք է լինեն:

ՀՀ առաջին փոխարտգործնախարարը համոզված է, որ նշված ուղղություններով հաջողություն ապահովելու համար անհրաժեշտ է առավել արդյունավետ եւ համադրված գործունեություն ծավալել:

Ձեռնարկությունների զարգացման վարկերի բաշխումը` հուլիսից

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Համաշխարհային բանկի կողմից «Ձեռնարկությունների զարգացման» 16,75 մլն վարկային ծրագրի իրականացման գործընթացը սկսելու նպատակով հունիսի վերջին Հայաստան կժամանի ՀԲ ծրագրի ղեկավարը: Ինչպես հայտնեց ՀԲ արտակարգ եւ լիազոր ներկայացուցիչ Վահրամ Ներսիսյանցը, վարկերի բաշխումը, որը իրականացվելու է հստակ չափանիշներով ընտրված ՀՀ առեւտրային բանկերի միջոցով, ամենայն հավանականությամբ կսկսվի հուլիս ամսից: Իսկ Արտասահմանյան օգնության կոորդինացման կենտրոնի ղեկավար Ռուզաննա Թարվերդյանը «Նոյյան տապանի» թղթակցին տեղեկացրեց, որ ՀԲ փորձագետների կողմից Հայաստանի առեւտրային բանկերի ուսումնասիրության արդյունքում, նախընտրել են 6 բանկեր` «Լենդը» «Հայներարտբանկը», «Հայկապը», «Կոնվերսը», «Գլածորը», «Շիրակինվեստը»: Դրանց հնարավորություն կտրվի վարկերի տրամադրումը իրականացնել ՀԲ-ի կողմից ընդունելի բոլոր չափանիշների առկայության դեպքում: Ըստ Ռ. Թարվերդյանի, բանկերի թվի սահմանափակում չկա, եւ 16,75 մլն-ի վարկային ծրագիրը կարող են սպասարկել նաեւ բանկերի ընդունելիության չափանիշներին բավարարող այլ առեւտրային բանկեր:

Վ. Ներսիսյանցը տեղեկացրեց նաեւ, ներկայումս բանակցություններ են վարվում նմանատիպ մի վարկ նաեւ գյուղատնտեսության ոլորտի համար ստանալու ուղղությամբ: Գյուղատնտեսական վարկերը նպատակաուղղված կլինեն երեք հիմնական նպատակների` ՀՀ-ում հողի կադաստրի համակարգի մշակմանը, ֆերմերների մասնագիտական վերապատրաստմանն ու նոր, ավելի արդյունավետ սերմացուների մշակմանը:

«Լույս»-ի տնօրենի հույսը միջազգային մրցույթով սեփականաշնորհումն է

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Լույս» ՓԲԸ-ն ֆինանսական միջոցների բացակայության, երկար տարիներ չվերանորոգված կամ չնորացված սարքավորումների եւ այլ պատճառներով գտնվում է բավականին ծանր իրավիճակում: Այս մասին Արմենպրեսի թղթակցի հետ հարցազրույցում ասաց գլխավոր տնօրեն Վիկտոր Սակոյանը: Ելնելով իրավիճակից, նա միանշանակորեն կողմ է եւ ճիշտ քայլ է գնահատում գործարանի միջազգային մրցույթով սեփականաշնորհումը: Նրա համոզմամբ, դա հնարավորություն կստեղծի գործարանում կատարել ֆինանսական ներդրումներ, այն վերազինել ժամանակակից տեխնոլոգիաներով, կազմակերպել շահութաբեր արտադրություն:

Ներկայումս «Լույս» ՓԲԸ-ն ունի 3000 աշխատող, ամսական միջին աշխատավարձը կազմում է մոտ 10 հազար դրամ, որը վճարվում է անկանոն. գործարանը, միջին հաշվով, գրեթե 5 ամսվա աշխատավարձի պարտք ունի:

Ընթացիկ տարվա 5 ամսում գործարանը տվել է 90 մլն 377 հազար դրամի արտադրանք: Ըստ պարոն Սակոյանի, «Լույս»-ը ներկայումս կարողանում է աշխատացնել իր հզորության շատ քիչ մասը միայն: Մինչեւ անցած տարվա դեկտեմբերը, երբ փանդվեց լամպերի արտադրության վառարանը, գործարանն աշխատում էր հզորության գրեթե 35 տոկոսի չափով:

Տեխնոլոգիայի համաձայն, 2 տարին մեկ վառարանները պետք է պարտադիր կապիտալ վերանորոգում անցնեն, սակայն ֆինանսական միջոցներ չլինելու պատճառով, արդեն 8 տարի է այդ ուղղությամբ ոչինչ չի ձեռնարկվել: Գազի եւ էլեկտրաէներգիայի ընդհատումներն էլ իրենց հերթին նպաստել են սարքավորումների ժամանակից շուտ շարքից դուրս գալուն: Գործարանը բավականին հնացել է, մաշվածությունը կազմում է մոտ 70 տոկոս, սարքավորումների միջին հասակը կազմում է 20-25 տարի:

Հումքի հիմնական մասը ներմուծվում է, որը բավականին թանկ է նստում: «Լույս»-ը արտադրում է տարբեր հզորության սովորական լուսավորման, ավտոմեքենայի, հալոգենային եւ այլ լամպեր ու լուսավորման ջահեր, որոնք հիմնականում իրացվում են ԱՊՀ երկրներում, ինչպես նաեւ Իրանում, Հորդանանում, Իսպանիայում:

Հարգելի խմբագրություն

Կարդալով «Ազգ» թերթի հունիսի 18-ի «Ո՞վ է «ԱրմենՏելի» գնորդը, ո՞վ վաճառողը, ի՞նչ է Հայաստանի շահը» հոդվածը, հայտնում եմ ձեզ, «Նոյյան տապանի» թղթակցի հարցերին պատասխանելիս «Արմինկո» ընկերության տեխնիկական գծով տնօրեն Գրիգոր Սաղյանը հայտնել է իր անձնական կարծիքը եւ ոչ թե «Արմինկո» ընկերության, որի համար նա ստացել է նկատողություն: Այդ կապակցությամբ խնդրում ենք թերթում հերքում տալ:

Հարգանքներով` «Արմինկո» ՍՊԸ-ի գլխավոր տնօրեն
Ա. Ալեքսանյան

ՄԱՔՍԱՅԻՆ

Օրենք չիմանալը չի ազատում օրենքով նախատեսված պատասխանատվությունից

Հուլիսի 1-ից մաքսային մարմինների կողմից գործողության մեջ կդրվեն նաեւ ավելացված արժեքի հարկի, փոփոխված ակցիզային հարկի մասին օրենքներն ու ենթաակցիզային ապրանքատեսակների դրոշմանիշների կիրառումը:

Առավել մանրամասն պարզաբանումներ ստանալու համար ՄՎ պետի առաջին տեղակալ Պետրոս Դաղայանից տեղեկացանք, որ հուլիսի 1-ից ՀՀ տարածք ներմուծվող ապրանքների մաքսային ձեւակերպումների ժամանակ, մաքսատուրքերի գանձումներին զուգընթաց, տեղում հաշվարկվելու եւ գանձվելու է նաեւ ավելացված արժեքի հարկը: Բացառությամբ օրենքով չհարկվող ապրանքներից, մյուս բոլոր դեպքերում ֆիզիկական եւ իրավաբանական անձանց համար սահմանի վրա համակարգչի միջոցով հարկումը կատարվելու է հետեւյալ սկզբունքով. ներմուծվող ապրանքների ավելացված արժեքի հարկման բազան հանդիսանալու է մաքսային արժեքը եւ գանձվող ակցիզային հարկի գումարը: Ենթադրենք ներմուծվել է սիգարետ եւ նրա մաքսային արժեքը պայմանականորեն 1 դոլար է եւ մեկ դոլար է նաեւ ակցիզային հարկը. ապա ավելացված արժեքի հարկ է գանձվելու 2 դոլարից: Երբ հանրապետության տարածք ներմուծվել են ապրանքներ, որոնց համար օրենքով սահմանված է 0 տոկոս մաքսատուրք, ապա ավելացված արժեքի հարկը մաքսային մարմինների կողմից չի գանձվելու: Այդ ապրանքների հարկումը կատարվելու է իրացման ժամանակ եւ նրանց վերահսկողությունը տարվելու է հարկային մարմինների կողմից:

Ավելացված արժեքի հարկ չի գանձվելու ՀՀ ներմուծվող դպրոցական տետրերից, դասագրքերից, մանկական եւ դպրոցական գրականությունից, մանկական սննդից, անասնաբուժական դեղամիջոցներից, գյուղատնտեսական արտադրանքի համար օգտագործվող թունաքիմիկատներից, թերթերից, ամսագրերից, վիճակախաղի տոմսերից, դոնորային արյունից, մանկական կաթից, դեղամիջոցներից, դեղանյութերից, օտարերկրյա պետությունների միջազգային, միջկառավարական կազմակերպությունների, ՀՀ համապատասխան կրոնական եւ նմանատիպ բնույթի ոչ պետական այլ կազմակերպությունների, բարերարների կողմից ապրանքների մատակարարումից եւ մարդասիրական օգնությունից: Մյուս բոլոր ապրանքատեսակների համար դրանք կազմում են մեծ քանակ, սահմանված է մաքսատուրքերի 10 տոկոս դրույքաչափ եւ կատարվելու է ավելացված արժեքի հաշվարկում եւ գանձում:

Ավելացված արժեքի հարկի հավաքագրումը մեկ տարվա համար նախատեսված է մոտ 30 մլրդ եւ ինչպես նշեց պարոն Դաղայանը. «Ես զգուշացնում եմ արտաքին տնտեսական գործունեությամբ զբաղվող իրավաբանական եւ ֆիզիկական անձանց, մի փորձեք օրենքի ծանրությունը զգալ ձեր ուսերին: Պետք չէ դիպչել վառարանին համոզվելու, որ այն տաք է: Հայտնաբերված յուրաքանչյուր անօրինականության համար սահմանված են պատիժներ օրենքի խստությամբ: Այն քաղաքացիները, ովքեր զբաղվում են զբոսաշրջությամբ, սահմանի վրա վճարելու են եւ մաքսատուրք եւ ավելացված արժեքի հարկ: Վերջերս Սիրիայից եկած զբոսաշրջիկները չէին մուծում մաքսատուրքերը պարզաբանելով օրենքի չիմացությունը: Օրենք չիմանալը չի ազատում օրենքով նախատեսված պատասխանատվությունից: Սահմանի վրա մաքսային ձեւակերպումների ժամանակ ոչ մի «մարդկային մոտեցում, խղճի զգացում չի լինելու»: Մաքսավորները գործելու են օրենքի ուժով: Հաճախ լինում են դեպքեր, երբ ներմուծողները ներկայացնում են ձեռքբերման փաստաթղթեր եւ հայտարարագրում այնպիսի թվեր, որ չեն համապատասխանում իրականությանը: Կամ ներկայացնում են արտասահմանյան ավտոմեքենաների հաշիվ-ապրանքագիր, որ «Ջիպ-Չերոկի» մակնիշի ավտոմեքենան ձեռք են բերել 17 հազար դոլարով, երբ այդ մեքենան Եվրոպայում կամ Դուբայում արժե 35-38 հազար դոլար: Օրենքը մեզ թույլ է տալիս միջազգային շուկայի գները համեմատել իրենց ներկայացրած տվյալների հետ, ուստի նման կեղծ գները հիմք չեն ընդունվի, հաշվարկը կատարվելու է մաքսային արժեք գումարած ակցիզային հարկ սկզբունքով: Չի հաշվարկվելու այնտեղից ձեռքբերման գնով», ընդգծեց պարոն Դաղայանը:

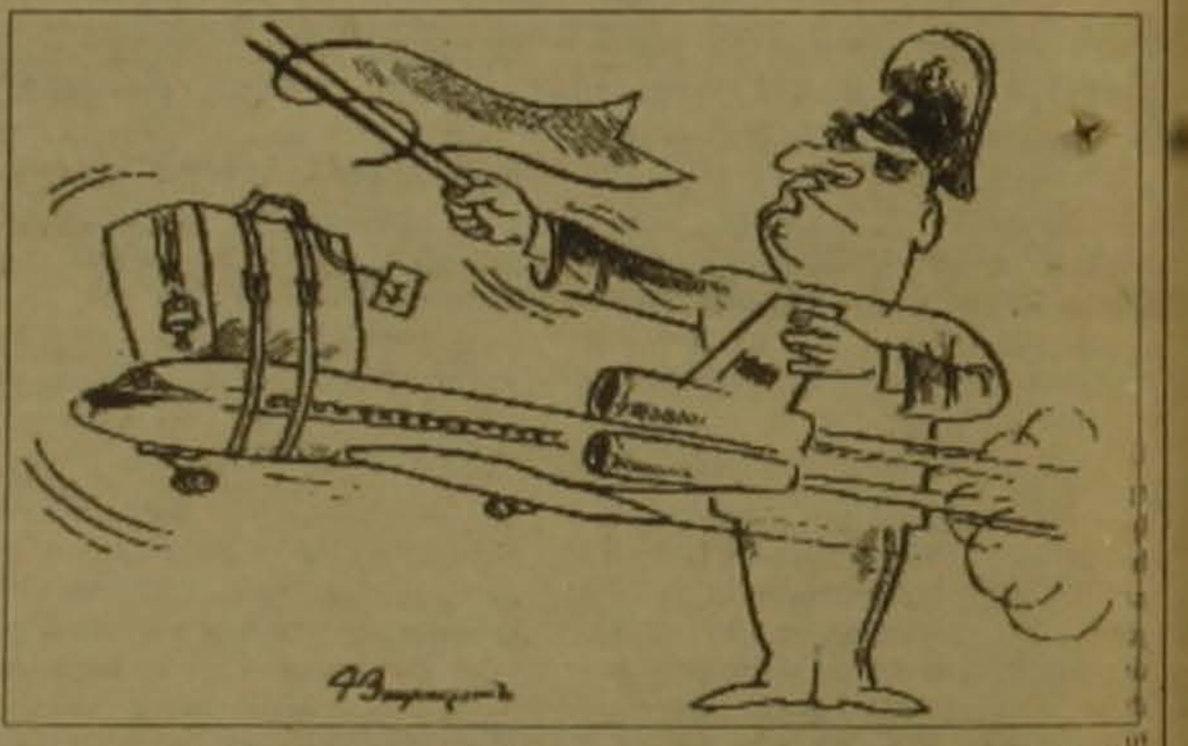

Անդրադառնալով ակցիզի մասին օրենքի փոփոխությանը նա նշեց, որ որոշ ապրանքատեսակների համար ավելացվում են դրույքաչափերը. մասնավորապես բենզինը դառնում է 35 տոկոս, դիզելային վառելիքը 10 տոկոս: Ակցիզի մասին նոր օրենքը ենթադրում է նաեւ մի քանի ապրանքատեսակների` գարեջուր, ալկոհոլային խմիչքներ եւ բենզինի գանձվելիք ակցիզային հարկի նվազագույն սահմանում, այսինքն` ակցիզային հարկը չի կարող պակաս լինել 1 լիտր գարեջրի համար 35 ցենտից, 1 տոննա բենզինի` 60 դոլարից, 1 լ օղու` 1,5 դոլարից կամ 3,75 դոլար 1 լ 100 տոկոսանոց սպիրտի համար:

Երրորդ փոփոխությունը ենթաակցիզային ապրանքատեսակների (սիգարետ եւ խմիչք) ակցիզային դրոշմանիշների կիրառումն է: Սեպտեմբերի 1-ից հանրապետության տարածքում առանց դրոշմանիշների ապրանքների իրացումը կդիտվի որպես օրենքի խախտում: Ըստ մաքսային վարչության, այս կարգի շնորհիվ գործնականում կնվազի մաքսանենգությունը, երբ անգամ ինչ-որ կերպ մաքսանենգ ճանապարհով ապրանքներ ներմուծվեն ՀՀ տարածք, հետագայում նրանց իրացումը կրկին բարդություններ կառաջացնի:

ԱՐԱՔՍ ՍԱՖԱՐՅԱՆ

Քննարկվում է էլեկտրաէներգիայի սակագների փոփոխության հարցը

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ: Ինչպես հայտնի է, հուլիսի 1-ից հանրապետությունում նախատեսվում էր էլեկտրաէներգիայի սակագների նոր փոփոխություն: Համաձայն ՀՀ էներգետիկայի նախարարության տեղեկատվության, այդ հարցն առայժմ քննարկվում է սակագնային հանձնաժողովում: Ըստ տեղեկատվության, առայժմ ճշտված չէ, թե ի՞նչ փոփոխությունների պիտի ենթարկվեն էլեկտրաէներգիայի առկա սակագները:

Նոր տարանցիկ չվերթեր` Լոնդոն-Երեւան-Դելի, Ֆրանկֆուրտ-Երեւան-Դելի

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ինչպես ասաց «Հայկական ավիաուղիների» գլխավոր տնօրենի խորհրդական Հ. Ազատյանը, ձմեռային թռիչքաշրջանից սկսած, հայկական ավիաընկերությունների միջոցով կիրականացվեն նոր տարանցիկ չվերթեր: Շաբաթական երկու անգամ կգործի Լոնդոն-Երեւան-Դելի չվերթը, իսկ Ֆրանկֆուրտ-Երեւան չվերթին կավելանա նաեւ Ֆրանկֆուրտ-Երեւան-Դելին: Նոյեմբերի սկզբից սպասվում է նաեւ Փարիզ-Երեւան երկրորդ չվերթը: Ըստ խորհրդականի, միայն իրենց ավիաընկերությունը ներկայումս շաբաթական 40 չվերթ է իրականացնում «Զվարթնոց» օդակայանից, եւս 40-ը «Արարատ» դուստր ձեռնարկության միջոցով «Էրեբունի» օդակայանից:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է [illegible]
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ /հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայութիւն /581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

հանդիպումներ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Ա. Աղանբեկյան. «Պատմական ողբերգության կրկնությունը անթույլատրելի է»

Ինչպես տեղեկացրել էինք նախորդ համարում, Մոսկվա վերադառնալուց առաջ ՌԴ կառավարությանն առընթեր ժողովրդավարական տնտեսության ակադեմիայի ռեկտոր, ակադեմիկոս Աբել Աղանբեկյանը հարցազրույց տվեց «Ազգ»-ին: Վերջին անգամ հանրաճանաչ տնտեսագետը Հայաստան էր եկել 1988-ին: Հավաքագրելով տեղի գիտական միտքը, նա փորձեց ծայրահեղ իրավիճակում հայտնված հանրապետության հեռանկարային զարգացման կարեւորագույն ուղիները գտնել: Ընտրված 7-8 ծրագրերը վերաբերում էին հանրապետության զբոսաշրջության, առողջապահության բնագավառներին: Թոհուբոհի մեջ, թե չինովնիկական վերաբերմունքի հետեւանքով դրանք անտեսվեցին: Նշանակո՞ւմ է արդյոք այս այցը, որ Հայաստանում այժմ վերագնահատել են տնտեսագետի գիտելիքների օգտակարությունը:

– Միութենական տնտեսական հանձնաժողովը Հայաստանի նախկին Պետպլանի, ապա էկոնոմիկայի նախարարության հետ մշակեց տնտեսական զարգացման ծավալուն ծրագիր: Ես ծրագրի պատասխանատուն էի: Պարբերաբար քննարկվող հարցերի թվում մեծ տեղ էին զբաղեցնում Հայաստանի էներգետիկայի խնդիրները: Հրավիրվեց հատուկ կոնֆերանս՝ մոսկովյան կազմակերպությունների մասնակցությամբ: Ներկայացվեցին բազմաթիվ վերլուծություններ: Մասնավորապես արժեքավոր էին ակադեմիկոս Նիկոլայ Ենիկոլոպովի առաջարկները: Ընթացիկ հանդիպումներ էինք կազմակերպում նաեւ ղարաբաղյան հարցի շուրջ: ԽՍՀՄ փլուզումից հետո կապերն սկսեցին թուլանալ: Գոյատեւման ժամանակներ էին, հայ մասնագետները դրանցով զբաղվելու ժամանակ չունեին: Բացի այդ, իշխանության լծակների մոտ գտնվողները հերթափոխում էին միմյանց: Անկախության էյֆորիայի մեջ հանձնաժողովի գործունեությանը խեթ էին նայում, դիտարկում որպես ներխուժում: Թերեւս վիրավորական էր, որ ինչ-որ տնտեսական հանձնաժողով Մոսկվայից հանձնարարականներ էր տալիս: Միգուցե եւ նիստերի ինչ-ինչ հայազգի մասնակիցներ վերադառնում էին եւ խոսում կարգադրողի կեցվածքով: Խոսքը ոչնչացնող ազդեցություն կարող է ունենալ: Իսկ հանձնաժողովն ընդամենը խորհրդատվական էր:

Անձնապես իմ նկատմամբ հայաստանցի իշխանավորների հակակրական վերաբերմունք չի դրսեւորվել: Ավելի ճիշտ՝ հակառակը: Համենայն դեպս, ես պատրաստ եմ իմ գիտելիքները ծառայեցնել հանուն այս հողի վրա կեցության բարելավման, աշխատանքի արդյունավետության. հենց սա է խնդրի լուծման բանալին: Մեր ակադեմիայում Հայաստանի արտադրության, տնտեսության ղեկավարների եւ երիտասարդների ուսուցման ծավալուն աշխատանք ենք կատարում: Հարյուրավոր շրջանավարտներ ունենք, որ հանդիպեցին ինձ թե Երեւանում, թե Արցախում: Երեւանյան հանդիպումների ընթացքում պայմանավորվածություն ձեռք բերեցինք համագործակցության հետագա զարգացման մասին: Հնարավոր է այստեղ կազմակերպվեն հատուկ խմբեր, որոնց համար համատեղ դասախոսություններ կկարդան դասախոսներ մեր ակադեմիայից եւ հայ մասնագետներ: Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել նմանապես Երեւանի պետական համալսարանում դասախոսություններ անցկացնելու վերաբերյալ:

Իմ այս այցը մասնավոր է: Հյուրընկալվել էի ընկերոջս՝ Զորի Բալայանին, որի կազմած ճամփորդական ծրագիրը ինձ հնարավորություն տվեց երեք օրվա ընթացքում տեսնել այնքան բան, որքան հնարավոր չէ որեւէ պաշտոնական այցի ընթացքում: Այցելեցինք բազմաթիվ բնակավայրեր, հանրահայտ եկեղեցիներն ու տաճարները: Ծանոթացա բանակի իրավիճակին, որի կարգապահությունը մեծ տպավորություն գործեց, եղանք հոսպիտալում: Անշուշտ, հանդիպումներ ունեցանք հանրապետության ղեկավարների, ինչպես նաեւ ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ:

– ԼՂՀ պետհամալսարանը ձեզ արժանացրել է պատվավոր դոկտորի կոչման, որի առթիվ շնորհավորում ենք:

– Շնորհակալություն: Շատ երկրների համալսարանների պատվավոր դոկտոր եւ անդամ եմ, բայց ինձ համար այս կոչումը ամենաթանկն է, եւ դա ինձ պարտավորեցնում է: Հոկտեմբերին կրկին Արցախ կգամ՝ հանդես գալու դասախոսություններով: Մեր ակադեմիան մտադիր է համակարգիչներով լիովին համալրել ԼՂՀ պետհամալսարանը:

– Տնտեսական տեսանկյունից ի՞նչ արդյունք կարող է ունենալ ձեր այցը:

– Ես շատ բան իմացա Արցախի տնտեսական վերածննդի մասին: Զարմացնում է, որ պատերազմից ընդամենը 3 տարի անց Ստեփանակերտում լիովին վերականգնվել են կենսապահովման անհրաժեշտ կոմունիկացիաները, հենց տները: Տաճարների վերականգնման մեծ աշխատանք է ծավալված, թեպետ ավարտը դեռ հեռու է: Հուսով եմ, որ քրիստոնեության ընդունման 1700-ամյակի տարելիցին վերականգնման աշխատանքները կավարտվեն:

Մարդիկ աղքատ են, արտադրողականությունը ցածր է, որ հիմնականում կապված է պատերազմի հետեւանքների հետ: Եվ ոչ միայն: Անկատար է գյուղմթերքների վերամշակման տեխնոլոգիան: Գերակշռում են տնտեսավարման հետամնաց մեթոդները: Իսկ մարկետինգային գործունեության բացակայության հետեւանքով ղարաբաղյան լիարժեք պահանջարկ վայելող մթերքներ, մասնավորապես բավականաչափ բարձրորակ գինին, որ նախկինում այլ երկրներ էր արտահանվում, շուկա դուրս չեն գալիս: Նկատելի էին Իրանի հետ առեւտրային հարաբերություններ: Սակայն դեռ չօգտագործված հնարավորություններ կան:

Ինչ վերաբերում է Հայաստանի զարգացմանը, ապա ես հանդես եմ եկել մի շարք նախաձեռնություններով: Մասնավորապես առեւտրային բանկերին վերաբերող: Հանդիպումներ ունենալով ՀՀ նախագահի, վարչապետի, մի շարք ձեռնարկությունների տնօրենների հետ՝ առանձին խորհուրդներ ներկայացրի մանր բիզնեսի, բնակարանային շինարարության զարգացման, ֆինանսավորման աղբյուրներ հայթայթելու վերաբերյալ: Վերադարձից հետո մտադիր եմ հրավիրել հայազգի մասնագետներին, որոնցից շատերը բանկերի նախագահներ են եւ նույնիսկ ղեկավար դիրք են զբաղեցնում Բանկային համագործակցությունում: Մասնագետների խորհրդակցությունը կփորձի նորովի լուծումներ գտնել Հայաստանի համար: Պայմանավորվածության համաձայն ՀՀ ղեկավարությանը անմիջականորեն տեղյակ կպահեն այդ քննարկումներին:

– Հայաստանում ի՞նչ կառույցների եւ մարդկանց հետ եք համագործակցում:

– Մեր կապերը մեծ են թե Ռուսաստանի Դաշնությունում, թե Հայաստանում: Այստեղ առաջին հերթին աշխատում ենք արդյունաբերողների եւ գործարարների միության հետ, որն անդամակցում է մեր Տնօրենների ակումբին: Այս այցի ընթացքում անդամակցելու ցանկություն հայտնեցին եւս մի շարք ձեռնարկությունների տնօրեններ: Կազմակերպությունը, որ միջազգային ծավալուն ճյուղավորում ունի, առաջիկայում նիստ կգումարի Դուբնայում: Սերտ են կապերը ՀՀ ԳԱԱ հետ:

– Ղարաբաղյան հարցի շուրջ ստեղծված ներկա խաղաղական վիճակին ի՞նչ գնահատական կտաք:

– Այս ճամփորդությունն ինձ ապացուցեց, որ Ղարաբաղը ճիշտ ճանապարհին է: Երեւանում ցեղասպանության զոհերի թանգարան այցելությունից հետո համոզվեցի, որ երբեք կրկնություն չպետք է թույլ տալ:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

«ՀԿ-ների ազատ ու արդարացի տեսակետները ընդդիմախոսի տեսակետներ չեն»

Ասում է «Կանանց հանրապետական խորհրդի» նախագահ Նորա Հակոբյանը

– Իշխանություն-ընդդիմություն փոխհարաբերությունները շարունակում են մնալ լարված, դու՞ք ինչպե՞ս եք պատկերացնում հասարակական կազմակերպությունների դերը նման իրավիճակում:

– Մեր կարծիքով անցումային շրջանում Հայաստանում ստեղծվել է մի իրավիճակ, երբ ապահովված չէ մասնավոր հատվածի ազատ զարգացումը: Այս իսկ պատճառով այն չի կարող լիարժեք ապահովել իր հակակշռի դերը կառավարական հատվածի հանդեպ եւ հուսալիորեն պաշտպանել խոսքի, խղճի, մտքի ազատությունը: Այս դերը մասամբ կարող են վերցնել ՀԿ հատվածը եւ զանգվածային լրատվամիջոցները՝ հրապարակայնություն ապահովելով:

Այժմ հանրապետությունում առկա է իշխանությունների եւ ընդդիմության խորը առճակատում, որը պահանջում է ՀԿ-ների կենտրոնաձիգ, հավասարակշիռ գործունեության դաշտի ընդլայնում: Նրանց գործունեությունը քաղաքացիական համաձայնություն ապահովելու ասպարեզում կարող է շատ արդյունավետ լինել, քանի որ ՀԿ-ները ապաքաղաքականացված են, սակայն ներկայացնում են հասարակության տարբեր խավերի շահերը:

Ցավոք, ՀԿ-ների ազատ ու արդարացի տեսակետները իշխանությունները ընդունում են իբրեւ ընդդիմախոսի տեսակետներ: Մենք երբեմն հարկադրված ենք լինում ընդդիմադիր վերաբերմունք ցույց տալ, որովհետեւ խախտվում են ազգային անվտանգության հիմնախնդիրները, իշխանություններն ու ընդդիմությունը ոչ թե երկխոսության միջոցով են իրենց հարցերը լուծում, այլ անվերջ իրավիճակը լարված են պահում: Ցանկանում ենք ժամ առաջ երկխոսություն սկսել իշխանությունների հետ, որպեսզի միթինգները չլինեն մեր ձայնը լսելի դարձնելու միակ հնարավորությունը, մենք էլ պատասխանատվության մեր չափը ունենք ազգի զարգացման գործընթացներում եւ համոզված եմ, որ առանց ժողովրդավարության, առանց ազգային անվտանգության հիմնախնդիրների գիտակցման՝ չենք կարող կայանալ որպես ազգային կազմակերպություն:

– Ձեր կարծիքով, ՀԿ-ներն իրենց վրա դրված պատասխանատվությունը կհաղթահարեն առանձին-առանձի՞ն գործելով, թե՞ համադաշնություններ ստեղծելով, եւ արդյո՞ք բոլոր ՀԿ-ներն են գիտակցում իրենց ստանձնած դերի պատասխանատվության չափը:

– Այսօր Հայաստանի ՀԿ հատվածը դեռեւս պատրաստ չէ լիարժեք դիմակայելու իր առջեւ ծառացած հիմնահարցերին: Նորաստեղծ շատ ՀԿ-ներ դեռեւս պատրաստ չեն համագործակցության, միաբանման, քանի որ ցանկանում են ինքնուրույն եւ ազատորեն անցնել իրենց ճանապարհը: Այստեղ շտապողականությունը օգտակար չէ, կարող է վնասել գործընթացին: Գործող համադաշնությունների աշխատանքների արդյունավետությունը կարող է բնականոն ձեւով խթանել համագործակցության գործընթացը: Նոր օրենքի ընդունումը եւ վերագրանցման անհրաժեշտությունը եւս կբերի ՀԿ-ների թվի եւ նրանց գործունեության շրջանակների հստակեցմանը, կխթանի նոր միավորումների ստեղծմանը:

Հասարակության կողմից ՀԿ-ների հեղինակության ճանաչման եւ վստահության աճին կնպաստեն առանձին ՀԿ-ների եւ ՀԿ-ների միությունների բազմազանությունը, համախմբվածությունը, նպատակաուղղվածությունը, արդյունավետությունը, հրապարակայնությունը, նրանց կողմից պատասխանատվության եւ պահանջի համաչափության պահպանումը:

– Ամիսներ առաջ սոցապ նախարարությանն առընթեր ստեղծվեց կանանց ու տղամարդկանց իրավահավասարության հարցերով զբաղվող մի հանձնաժողով, ինչպե՞ս եք պատկերացնում նրա գործունեությունը եւ արդյո՞ք այն համընկնում է կանանց հիմնախնդիրներով զբաղվող գործադիր մարմին ունենալու ձեր պահանջներին:

– Կանանց հարցերը սոցիալական հարցեր չեն եւ ճիշտ չէ դրանք սոցապ նախարարությանը հանձնարարելը: Կանանց հիմնահարցերի լուծումը պահանջում է ստեղծել գործող կառույց, որը ֆինանսավորում է պահանջում: Հասկանում ենք, ստեղծել նախարարություն, որը չի ֆինանսավորվելու՝ մխիթարանք է միայն նրանց համար, ով կարող է ասել՝ նախարարություն ստեղծվեց: Առայժմ կարելի է միջանկյալ փուլ ունենալ, ասենք, պահպանել Պեկինի նախապատրաստության առիթով ստեղծված Ազգային հանձնաժողովը, որտեղ հավասարապես կներկայացվեն կառավարությունն ու հասարակական կազմակերպությունները: Այս ճանապարհով է գնացել նաեւ Ռուսաստանը:

Հունիս ամսին Ազգային ժողովում տեղի կունենան կանանց վիճակի մասին քննարկումներ, որը մենք շատ ենք կարեւորում: Անհրաժեշտ է պետական քաղաքականություն մշակել կնոջ հանդեպ, ուր ներառվեն ե՛ւ ազգային ավանդույթները, ե՛ւ միջազգային մոտեցումները: Հայաստանում ազգային մեխանիզմի ստեղծման կարեւորագույն խնդիրը հենց այն է, որ մենք կարողանանք հաղթահարել կանանց իրավիճակում առկա մի շատ կարեւոր հակասություն՝ մի կողմից օրենսդրական առումով իրավահավասար ենք հռչակված, բայց ապրելաձեւում, հավասար հնարավորությունների առումով, հայ կինը դեռեւս շատ հեռու է հավասար հնարավորություններ ստանալուց: Ազգային մեխանիզմի հիմնական գործունեությունը պետք է նպատակաուղղված լինի իրավահավասարությանը՝ կյանքի բոլոր բնագավառներում ապահովել հնարավորությունների առումով եւ ոչ թե հռչակման: Իսկ այստեղ մենք շատ անելիք ունենք:

Ս. Պ.

«ԴՐՈ»-Ի ԳՈՐԾ

Պետք մեռնեիր՝ սիրելիս

Այսօր հունիսի 19-ին ՀՀ Գերագույն դատարանի վճռաբեկ ատյանում լսվելու են «Դրո» կոչվող գործով դատապարտյալների գանգատները եւ այդ թվում Հրանտ Մարգարյանի փաստաբանների: Հիշեցնենք, որ հայ ժողովրդի ազատագրական պայքարի ակտիվ մասնակից եւ նվիրյալ Հրանտ Մարգարյանին այսօր վերագրվում են կեղծ անձնագիր ունենալու եւ ապօրինի զենք կրելու մեղադրանքներ: Զուգահեռաբար փորձ է արվում նրան ներկայացնել քրեական տարրի կարգավիճակում: Այս առումով կարեւորվում է «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնի կողմից «Ազգին» տրամադրված «Հրանտ Մարգարյանի դատը՝ փորձաքար» հոդվածը (հեղինակ՝ Սարգիս Մխիթարյան), որում բերված հարցադրումները հուսանք, որ գործոն կհանդիսանան Գերագույն դատարանի վճռաբեկ ատյանի համար:

«...Դատաքննության ընթացքում բազում փաստարկներով, անգամ փորձաքննությամբ ապացուցվեց, որ անձնագիրը պատրաստված է գործարանային եղանակով սարքված կնիքով եւ, հետեւաբար, տրվել է Մարգարյանին պետական մարմինների կողմից: Ինչպես փաստվեց դատի ընթացքում, Հրանտն այն օգտագործել է 1990-91 թվականներին Արցախ մեկնելու եւ այնտեղ ռուսական եւ ադրբեջանական զինվորական անցակետերն անարգել ու անվտանգ անցնելու համար: Ի վերջո փաստ է, որ Հրանտ Մարգարյանին Լեռնային Ղարաբաղում այդ տարիներին ճանաչում էին իր անձնագրում եղած Ալեքսանդր Թադեւոսյան անվամբ Դաշնակցության կողմից գործուղված ընկեր Ալիկ: Ով ով, բայց դրանք այդ ժամանակահատվածում Արցախի ազատագրական շարժման մասնակիցները, անգամ այսօր Հայաստանում եւ ԼՂՀ-ում բարձրագույն պաշտոններ զբաղեցնող անձինք կարող են վկայել այդ»:

Բերված քաղվածքի բովանդակությունը նոր չէ, սակայն ավելի քան արդիական է: Փաստորեն, այսօր այդպիսի մի անձնագիր կրելու մեղադրանքով դատված է մեկը, ով հենց այդ փաստաթղթով կտրել-անցել է Արցախը ծայրից-ծայր Շահումյանից մինչեւ Հադրութ, Բերդաձորից մինչեւ Մարտունի... Եվ որքանով ճիշտ է թվում հոդվածագրի հարձակումը, նույնքան էլ այն բնական է՝ սովետական բանակի բռնակալության ժամանակ արդյոք կարո՞ղ էր նա ցույց տալով իր արտասահմանյան անձնագիրը՝ ծավալել համապատասխան ազգանվեր գործունեություն: Եվ վերջ ի վերջո... «մոռացե՞լ ենք այն օրերը, երբ հանուն Արցախի գնում էին ցանկացած քայլի»: Ի դեպ, նման դեպքում տրամաբանությունը մեզ հասցնում է անհեթեթ մի եզրահանգման. նա, ով չի նահատակվել Արցախում, «հավակնում է» կոչվել ազգային դավաճան, սակայն զոհվելու դեպքում նույն հաջողությամբ կհռչակվեր ազգային հերոս:

Ինչ վերաբերում է անօրինական զենք կրելու մեղադրանքին, ապա «գործին կցված է ԼՂՀ պաշտպանության բանակի հրամանատար Սամվել Բաբայանի տեղեկանքը, ուր սեւով սպիտակի վրա գրված է, որ այդ զենքն իր կողմից տրված է Հրանտ Մարգարյանին»: Այս ամենից զատ, ինչպես գրում է Սարգիս Մխիթարյանը, «Հայաստանի դատական պրակտիկայում ընդհանրապես ՀՀ քր. օր-ի 232 հոդվածով (անօրինական զենք կրել) առաջին դատվածության դեպքում դատապարտվում են 6 ամսից մինչեւ 1 տարի ժամկետով: Բայց Հրանտ Մարգարյանի դեպքում տրվել է առավելագույն պատժաչափը՝ 5 տարի»:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

ԱԶԳ

մամուլ

Հանուն ինչի՞ են ժուռնալիստները վտանգում իրենց կյանքը

Ժուռնալիստի մասնագիտությունը միշտ էլ եղել է ամենավտանգավորներից մեկը։ Եվ որքան վտանգավոր է, նույնքան էլ հետաքրքիր։ Բայց, ցավոք, ստիպված ենք խոստովանել, որ ասվածը բացառապես վերաբերում է լիարժեք ժուռնալիստիկային լիարժեք դեմոկրատիայի պայմաններում։

Լրագրողների պաշտպանության միջազգային կոմիտեի հրապարակած տվյալներով միայն անցած տարի՝ 1996-ին, աշխարհի 24 երկրում սպանվել է 27 և բանտարկվել 185 լրագրող։ Վերջին հինգ տարում աշխարհում զոհվել է 135 ժուռնալիստ, իսկ մոլորակի թեժ կետերում վերջին 10 տարում այդ թիվն անցնում է 450-ից։

Նրանցից շատերը հեռուստալրագրողներ են։ Հանուն ինչի՞ են նրանք վտանգում իրենց կյանքը։ Իհարկե ոչ հանուն դեսական զինանշանով զարդարված գեղեցիկ դիպլոմների կամ մեդալների։ Նրանք ամենից առաջ առաջնորդված են մարդկային ապրելու բոլոր դրսևորումներով և վարձատրվում են հայաստանյան ժուռնալիստների համեմատ [illegible] հարյուրապատիկ հոնորարներով, չհաշված արտակարգ իրավիճակներում ցուցաբերած մասնագիտական և ֆիզիկական արիության համար տրվող խրախուսական պարգևատրումները։ Օրինակ՝ Չեչնիայում գերի ընկնելուց հետո վերադարձած ռուս հեռուստալրագրողներից մեկը [illegible]։

Համեմատելու համար, թե ինչ հրաշալի արդյունքի կարելի է հասնել բարոյական ու նյութական նորմալ չափանիշների համատեղումից, բավական է դիտել ռուսական հեռուստահաղորդումները, որոնք հայկականի հետ համեմատելը նույնիսկ զավեշտական է։

Չվարձատրվող համարձակության եզակի դրսևորումները Հայաստանում դեռևս սովորության «անհրաժեշտություն» չեն ստեղծում։ Եվ չհանդուրժողները «մեծահոգաբար» բավարարվում են խմբագրատները պայթուցիկ նյութեր նետելով, համակարգիչներ ջարդելով, մայրաքաղաքի [illegible] խմբագրություններ արհեստականորեն [illegible] «դիվերսիայի» ենթարկելով, խմբագիրներին ու լրագրողներին ծեծելով և այլն։

Որպես կանոն, այդ հանցագործությունները չեն բացահայտվում։ [illegible] նրանց մասին խոսվում է ամենաշատը մինչև հաջորդ նմանօրինակ դեպքը։

Նախադեպը կարող է երկարաշունչ և ձանձրալի թվալ, սակայն առանց համեմատության դժվար է պատկերացնել այն «շքանշանված» դեմոկրատիայի մասին, որի արդյունքը հայկական հեռուստատեսության բրեժնևյան ժամանակները հիշեցնող հաղորդումներն են, հայտնի անեկդոտի հերոս Քեռոփի համակրած երգիչների երգերը, ձանձրալի ու տափակ հեռուստասերիալները և այլն։

Մեծ արժեք լիարժեք ժուռնալիստական [illegible] թեև մեր իրականությունը [illegible]։ Այնքան ավելի, որ մեր գրչակից ընկերներից մեկը վերջերս ստացած բավականին հեղինակավոր մրցանակով կարողացավ գնել ընդամենը կիսամաշ մի զույգ կոշիկ։

Այդուհանդերձ, Երևանի մեկնական հեռուստատեսության լրագրողները քիչ թե շատ «ընչեղու» հնարավորություն ունեն, ընդգծված առավելություն տեղականների նկատմամբ։

Որքան էլ ձեռնոց նետած ձևանք ծայրահեղ ուղղություններից, ստիպված ենք մեկ անգամ ևս համոզվել, որ հանրապետության նախագահ Լևոն Տեր-Պետրոսյանը միանգամայն իրավացի էր, երբ անցած տարվա աշնանը Վանաձորում կայացած հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, թե Հայաստանում դեռևս չկա լիարժեք դեմոկրատիա։

Անլիարժեք դեմոկրատիայի «շնորհիվ» մայրաքաղաքում թերթեր ու հեռուստաալիքներ են փակվում, հետո նրանցից մի քանիսը բացվում են կրկնակի ծավալով ու երբեմն առավել [illegible] բազմանիշ թվեր կազմող տպագրական և այլ ծախսերի պարտքերը։ Իսկ ժողովուրդը կարծես ամեն ինչ գիտի և ավելորդ չի համարում անընդհատ կրկնել, թե «այս թերթը» հաստատ «Այսինչինն է», իսկ ուրիշ «համարձակ» օրաթերթեր բավարարվում են միայն [illegible] գծանկարներ ու կոլաժներ տպագրելով, հոդվածների երկիմաստ վերնագրեր «կպցնելով»։ Ստացվում է [illegible] փորձում և տարբեր հիմնարկ-ձեռնարկություններում «ծաղկող» ժողովրդական «բանահյուսությունը»։ Երևանում տեղեկատվական սովը ինչ-որ տեղ մեղմում են տեղական պաշտոնյաների հրավիրած մամլո ասուլիսները ու բրիֆինգները, տարբեր ֆիրմաների, կազմակերպությունների և այլ շնորհանդեսները։

Իսկ ի՞նչ վիճակ է տիրում տեղերում։

Վերջերս բախտ ունեցա ընթերցելու մարզային ուշ թերթեր, որոնք լի էին արտատպություններով, իսկ տեղական մի քանի նյութեր այնտեղի [illegible], որ «անզեն աչքով» էլ կարելի էր համոզվել՝ լրագրողները «քանի չեն խնայել» աղավաղելու, թե ինչպիսի թերթ... չպետք է հրատարակել։

Սխալ չհասկացվելու համար ասեմ, որ շաբաթը երեք անգամ լույս տեսնող «Լոռու մարզը», որպես լրատվական թերթ, լիովին ծառայում է իր նպատակին։

Վանաձորում լույս տեսնող թերթերից բացի Լոռու մարզում գրեթե որևէ լրատվական թերթեր չեն հրատարակվում, բացառությամբ «Սոլիտակի»։

Տեղական հեռուստատեսություն կա Ստեփանավանում և Տաշիրում։

Վանաձորում տեղական ժամանակով դադարել է հեռուստաեթեր դուրս գալ «Հայ ալիքը», իսկ «Ինտերկապ» ու «Լոռի» հեռուստակենտրոնները հնարավոր է դիտել միայն դեցիմետրական ալիքով։

Նկատի ունենալով բնակչության [illegible] հեռուստացույցներում դեցիմետրական ալիք ընդունող սարքավորում տեղադրել։

Փաստորեն, մետաղական ալիքով հեռարձակման արգելքը նույնպես «զարգացող դեմոկրատիայի» յուրօրինակ դրսևորում կարելի է համարել։

Եվ «Ինտերկապը» և «Լոռին» բավականին հետաքրքիր են դարձել հաղորդումները, շահել հեռուստադիտողների համակրանքը։

Ինչպես տեղական թերթերը, այնպես էլ հեռուստատեսությունը գոյատևում են ֆինանսական դժվարին պայմաններում, չնչին աշխատավարձով աշխատող լրագրողների նվիրվածության շնորհիվ։

Իսկ տարին մեկ-երկու անգամ տրվող հումանիտար լոբին ու ձեթը պարզապես տխուր խոհեր են արթնացնում տիրող ընդհանուր թշվառության մասին։

Ե՞րբ Հայաստանում կլինեն հզոր և անկախ հեռուստաընկերություններ և հարուստ լրագրային մագնատներ, դժվար է կանխատեսել։ Սակայն պարզից էլ պարզ է, որ արտասահմանյան (նաև ռուսական) ժուռնալիստների «Մերսեդեսներին» ու մյուս շքեղություններին ոչ մեզ մոտ, ոչ էլ որևէ այլ երկրում չի կարող փոխարինել հումանիտար լոբին։ Հետևաբար և դրա առաջացրած ոգևորությամբ հնարավոր չէ հրաշքներ գործել։

Մնում է չդավաճանել խղճին [illegible] լիարժեք կյանքով։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ
Վանաձոր

Գյումրեցի լրագրողները՝ մամուլի օրենքի նախագծի մասին

Այս շաբաթ երրորդ և վերջին հրապարակումն է։ Այս անգամ խնդրո առարկայի շուրջ իրենց դատողություններն են արտահայտում հանրապետական լրատվական միջոցներից երեքի Շիրակի գոտու թղթակիցները։

ՀԱԿՈԲ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, *Արմենպրեսի սեփական թղթակից*։ Օրենքները գոյություն ունեն օրինապահ հասարակության համար, որը արդեն կատարում է իր պարտականությունները, օրինապահությունը համարում կենսագրի հետ անհամատեղելի, [illegible] և ապրում է գործող օրենսդրական դաշտի պայմաններում։ Նա հարգում է իրեն, իր դեմոկրատիան ու նրա օրենքները, որոնք էլ [illegible]։ Մեզանում այլ կերպ է։ Օրենքը հիմնականում գոյություն ունի հանուն լինելու։ Մենք կարող ենք համեմատվել եվրոպական մի երկրի հետ, [illegible] արգելել մահապատիժը։ Այդ ե՞րբ դարձանք այդքան քաղաքակիրթ։ Չէ՞ որ տարբեր ենք, խիստ տարբեր մեր հոգևոր զարգացման աստիճանով, բնավորությամբ ու սովորույթներով, կենցաղով, կյանքի հանդեպ ունեցած վերաբերմունքով։ Մենք կարող ենք [illegible] գոտին ու պատասխան չտալ, կարող ենք [illegible] հրապարակում, յուրացնել ուրիշի ունեցվածքն ու հարկ չվճարել։

Իմ կարծիքով, միակ բնագավառը, որ օրենսդրական դաշտի կարիք չի զգում, ԶԼՄ-երն են։ Պետք չէ նրանց զրպարտել, ինչպե՞ս է, որ այս դեպքում չենք ընդօրինակում Արևմուտքին։ Թող հրատարակվեն թերթեր էլ, ամսագրեր էլ, գիրք էլ։ Ազատ ու անկաշկանդ։ Երբ գրածը կհակասի պետության շահերին, մարդկանց շահերին, առաջ խնդրեմ, թող դիմեն դատարան։ Եվ ուրիշ ոչինչ։ Մամուլի մասին գործող օրենքն էլ, դրա նախագծերն էլ, բացի կաշկանդելուց ուրիշ ոչինչ չեն օգնի անկախ ու ազատ մամուլի կայացման գործընթացին։ Դրանք ընդամենը արդարադատության նախարարության [illegible] վարչական աշխատանքով։

«Ազգում» ներկայացված օրենքի նախագիծը համարելով նախորդից լավագույնը, այնուամենայնիվ, մնում եմ այն համոզմանը, որ մամուլին օրենք պետք չէ։ Այսօրվա «գործող» օրենքի պայմաններում չէ՞ որ «էրոտիկայի» անվան տակ ընթերցողին են հրամցվում այլասերություններ, հումորի անվան տակ [illegible]։ Մի խոսքով, ով ինչ ուզում՝ անում է։ Ում պետք է՝ հսկում են, ում պետք է՝ աչք են փակում։ Ո՞ւմ է հարկավոր օրենքը, որն [illegible]։ Երբևէ մտածե՞լ եք։

ՅՈՒՐԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, *«Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթի սեփական թղթակից*։ Տվյալ նախագիծն առավել ճիշտ է արտացոլում այն սկզբունքները, որ կուտակվել էին մեզանում տարիներ շարունակ։ Բանն այն է, որ [illegible] լրագրողի և իշխանությունների, լրագրողի և հասարակության միջև։ Դա այն դեպքում, երբ լրագրողը, ըստ էության, մի կամուրջ է [illegible]։ Բոլորը պետք է հստակ հասկանան, որ լրագրողն ունի իր [illegible] ժողովրդի ու իշխանության միջև, և երբ նա արդեն պաշտպանում է ժողովրդի շահերը, ապա դրանով իսկ հաստատում է պետականությունը, որովհետև չկա պետություն առանց ժողովրդի։ Այս առումով նախագծի բոլոր հիմնական դրույթները ընդունելի են։ Ժամանակը կհստակեցնի որոշ անհեթեթությունները, որ տեղ են գտել նրանում։

Ինձ՝ գյումրեցուս մտահոգում է մի խնդիր։ Երբ մենք ազգ ենք, ունենք մեր սեփական նկարագիրը, մեր եսը, որոնց շնորհիվ գոյատևել ենք մինչև օրս, ապա պարտավոր ենք պահպանել դրանք սերունդների ու դարերի համար։ Այսօր շատ է ներկայացվում սեքս, դաժանություն, և հեռու չեն այն ժամանակները, երբ մեր կողքին կկանգնի մի սերունդ, որը զուրկ կլինի ամեն տեսակ բարոյականությունից։ Մենք՝ լրագրողներս, առաջինը պետք է մեր գրիչը մեր ծայրով ուղղենք նրանց դեմ, ովքեր քարոզում են նման բաներ, սադիզմ, դաժանություն և այլն։ Օրենքի նախագծում կա այս բովանդակությամբ [illegible], և դա ուրախալի է։ Ուժեղը ոչ թե նա է, ով դաժան է, այլ նա, ով բարի է։ Որովհետև բարությունը մեծ ուժի և բարիքի արտահայտություն է։

Անդրադառնալով մամուլի ազատության խնդրին, չեմ կարող չնշել, որ Շիրակի մարզպետարանի լրատվության բաժինը, օրինակ, փորձում է կատարել մարզում լրատվական միջոցների աշխատանքը համակարգողի (կոորդինատորի) դերը։ Մինչդեռ նրա խնդիրն է [illegible] լրագրողների աշխատանքը անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ։ Այս հողի վրա հաճախակի են մեր բախումները տվյալ բաժնի հետ։ Նման մեկ այլ խնդիր է այն, որ շատ հիմնարկ-ձեռնարկությունների տնօրեններ, ուղիղ ղեկավարներ խուսափում են լրագրողների հետ հանդիպելուց, իրենց գործունեության վերաբերյալ նրանց անհրաժեշտ տեղեկություններ տալուց։ Համոզված եմ, նախագիծը հաստատվելուց հետո մենք հնարավորություն կունենանք բոլորից ստանալու ստույգ տվյալներ, որպեսզի կարողանանք հասցնել մեր մտահոգությունները ու մեր մեկնաբանությունները։

ԼԵՎՈՆ ՄՈՒԹԱՖՅԱՆ, *«Հայաստան» թերթի սեփական թղթակից*։ Ֆրանսիական հեղափոխության առաջնորդներից մեկը՝ Դանտոնը, հայտարարում էր. «Ժողովրդավարություն հաստատելու ամենակարճ ճանապարհն անցնում է մամուլի մասին հստակ պատկերացումների միջով»։ Այս միտքն այսօր էլ չի կորցրել իր արդիականությունը, մանավանդ երբ խոսակցություն է բացվում մամուլի մասին օրենքի հիմնադրույթների շուրջ։ Նախկին ՀՀ ԳԽ-ի կողմից ստեղծված օրենքն [illegible] մի շարք գործոններ և սկզբունքներ։ Ուստի, դարձյալ [illegible] օրենք, որի «հեղինակներն» են նաև նոր գրված նախագծի։ Միջազգային [illegible] լրատվության միջոցների մասին ՀՀ օրենքի այլընտրանքային նախագիծը նախադրյալներ է ստեղծում իրական ժողովրդավարության և ազատության համար՝ ստեղծելով «չորրորդ իշխանության» բոլոր հայեցակարգերը։ Այս նախագծում գլխավորն այն է, որ մեծ կարևորություն է տրված ԶԼՄ-ի ազատության խնդրին, նրա գործունեության տարողությունը ուղեկցող սահմանափակումներին, որոնք բխում են պետության շահից ու շահագրգռվածություններից։ Ուրախալի է, որ տեղ է գտել այսպիսի հոդված (4.1). «Արգելվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցները օգտագործել քրեորեն պատժելի գործողություններ իրականացնելու, իշխանությունը զավթելու, սահմանադրական կարգը բռնի փոխելու կոչերի, ազգային, ռասսայական, կրոնական անհանդուրժողականություն կամ թշնամանք հրահրելու, պատերազմ, բռնություն, դաժանություն, պոռնոգրաֆիա քարոզելու համար»։ Միանգամայն ընդունելի և խրախուսելի է [illegible] մարմինների կողմից զանգվածային լրատվության որևէ միջոցի ստեղծման սահմանափակման մասին հոդվածը (5.2), որը [illegible]։ Ցանկալի կլինի 3-րդ գլխի 12 հոդվածում 2-րդ մասում ավելացնել այսպիսի նախադասություն. «Լրագրողի անձն անձեռնմխելի է մասնագիտական պարտականությունների կատարման պահին»։

Ընդհանուր առմամբ պաշտպանելով նախագիծը, հույս ունեմ, որ ՀՀ Ազգային ժողովը կունենա ողջամտություն և կյանքի ճանապարհ կտա այս նախագծին։

ԳԵՎՈՐԳ ՄԻՐՍՈՅԱՆ
Գյումրի

Հանուն ինչի՞ են ժուռնալիստները վտանգում իրենց կյանքը

Ժուռնալիստի մասնագիտությունը միշտ էլ եղել է ամենավտանգավորներից մեկը։ Եվ որքան վտանգավոր է, նույնքան էլ հետաքրքիր։ Բայց, ցավոք, ստիպված ենք խոստովանել, որ այսօրը բացառապես վերաբերում է լիարժեք ժուռնալիստիկային լիարժեք դեմոկրատիայի պայմաններում։

Լրագրողների պաշտպանության միջազգային կոմիտեի հրապարակած տվյալներով միայն անցած տարի 1996-ին, աշխարհի 24 երկրում սպանվել է 27 և բանտարկվել 185 լրագրող։ Վերջին հինգ տարում աշխարհում զոհվել է 135 ժուռնալիստ, իսկ մոլորակի թեժ կետերում վերջին 10 տարում այդ թիվն անցնում է 450-ից։

Նրանցից շատերը հեռուստալրագրողներ են։ Հանուն ինչի՞ են նրանք վտանգում իրենց կյանքը։ Իհարկե ոչ հանուն պետական զինանշանով զարդարված գեղեցիկ պատվոգրերի կամ մեդալների։ Նրանք ամենից առաջ ապահովված են մարդավայել ապրելու բոլոր պայմաններով և վարձատրվում են հայաստանյան ժուռնալիստների համեմատ առնվազն հարյուրապատիկ հոնորարներով, չհաշված արտակարգ իրավիճակներում ցուցաբերած մասնագիտական և քաղաքացիական արիության համար տրվող խրախուսական պարգևատրումները։ Օրինակ, Չեչնիայում գերի ընկնելուց հետո վերադարձած ռուս հեռուստալրագրողներից մեկը երկսենյականոց բնակարան նվեր ստացավ։

Համեմատելու համար, թե ինչ հրաշալի արդյունքի կարելի է հասնել բարոյական ու նյութական նորմալ չափանիշների համադրումից, բավական է դիտել ռուսական հեռուստահաղորդումները, որոնք հայկականի հետ համեմատելը նույնիսկ զավեշտական է։

Չափազանցված համարձակության եզակի դրսևորումները Հայաստանում դեռևս օտարության «անհրաժեշտություն» չեն ստեղծում։ Եվ չհանդուրժողները «մեծահոգաբար» բավարարվում են խմբագրատները պայթուցիկ նյութեր նետելով, համակարգիչներ ջարդելով, մայրաքաղաքի որոշ խմբագրությունների արհեստականորեն հայկական «դիվերսիայի» ենթարկելով, խմբագիրներին ու լրագրողներին ծեծելով և այլն։

Որպես կանոն, այդ հանցագործությունները չեն բացահայտվում։ Ուղղակի նրանց մասին խոսվում է ամենաշատը մինչև հաջորդ նմանօրինակ դեպքը։

Նախաբանը կարող է երկարաշունչ և ձանձրալի թվալ, սակայն առանց համեմատության դժվար է պատկերացնել այն «զարգացած» դեմոկրատիայի մասին, որի արդյունքը հայկական հեռուստատեսության բրեժնևյան ժամանակները հիշեցնող հաղորդումներն են, հայտնի անեկդոտի հերոս Քեռոյի համակրած երգիչների կլիպները, ձանձրալի ու տափակ հեռուստաշոուները և այլն։

Մեծ արվեստ լիարժեք ժուռնալիստական ֆինանսական [illegible] ներդրումներ են պահանջում։ Իսկ մեր իրականությունը ինչպես թե [illegible] է անել, շատ ավելի է։ Այնքան ավելի, որ մեր գրչակից ընկերներից մեկը վերջերս անցած բավականին հեղինակավոր մրցանակով կարողացավ գնել ընդամենը կիսաէժան մի զույգ կոշիկ։

Այդուհանդերձ, Երևանի պետական հեռուստատեսությունը, լրագրողները ինչ-որ քեռ «շնչելու» հնարավորություն ունեն, ընդգծված առավելություն տեղականների նկատմամբ։

Որքան էլ ձեռնտու մնանք ծայրահեղ որակումներից, ստիպված ենք մեկ անգամ ևս համոզվել, որ հանրապետության նախագահի Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը միանգամայն իրավացի էր, երբ անցած տարվա աշնանը Վանաձորում կայացած հանդիպման ժամանակ հայտարարեց, թե Հայաստանում դեռևս չկա լիարժեք դեմոկրատիա։

Անլիարժեք դեմոկրատիայի «շնորհիվ» մայրաքաղաքում թերթեր ու հեռուստաալիքներ են փակվում, հետո նրանցից մի քանիսը բացվում են կրկնակի ծավալով ու երբեմն [illegible]ով, արդեն մոռացության մատնելով բազմաթիվ թվեր կազմող տպագրական և այլ ծախսերի պարտքերը։ Իսկ ժողովուրդը կարծես անհն ինչ գիտի և ավելորդ չի համարում անգամ կրկնել, թե «այս թերթը» հաստատ «Այսինչինն է»։ Իսկ որոշ «համարձակ» օրաթերթեր բավարարվում են միայն հետաքրքիր գծանկարներ ու կոլաժներ տպագրելով, հոդվածներին երկիմաստ վերնագրեր «կցելով»։ Ստացվում է [illegible] կոմների, որոնք կարողանում կան խել հասարակական տրամադրությունը, փոխվում են տարբեր իշխանական ձեռնարկություններում «ծակող» ժողովրդական «բանահյուսությունը»։ Երևանում տեղեկատվական սովը ինչ-որ տեղ մեղմում են պետական պաշտոնյաների հրավիրած մամուլի ասուլիսներն ու բրիֆինգները, տարբեր ֆիրմաների, կազմակերպությունների և այլ շնորհանդեսները։

Իսկ ի՞նչ վիճակ է տիրում տեղերում։

Վերջերս բախտ ունեցա ընթերցելու մարզային որոշ թերթեր, որոնք լի էին արտատպություններով, իսկ տեղական մի քանի նյութեր այնքանով որակ ունեին, որ «անզեն աչքով» էլ կարելի էր համոզվել, լրագրողները «ջանք չեն խնայել» ապացուցելու, թե ինչքանով թերթը... չպետք է հրատարակել։

Սխալ չհասկացվելու համար արժե նշել, որ շաբաթը երեք անգամ լույս տեսնող «Լոռու մարզը», որպես լրատվական թերթ, լիովին ծառայում է իր նպատակին։

Վանաձորում լույս տեսնող թերթերից բացի Լոռու մարզում գրեթե ուրիշ լրատվական թերթեր չեն հրատարակվում, բացառությամբ «Ալիսակի»։

Տեղական հեռուստատեսություն կա Ստեփանավանում և Տաշիրում։

Վանաձորում տեղական ժամանակով դադարել է հեռուստաեթեր դուրս գալ «Հայ ալիքը», իսկ «Ինտերկապ» ու «Լոռի» հեռուստակենտրոնները հնարավոր է դիտել միայն դեցիմետրական ալիքով։

Նկատի ունենալով բնակչության [illegible] կենսամակարդակը, դժվար է կանխատեսել, ու շատ էլ երբ հեռուստա[illegible] ցույցներում դեցիմետրական ալիք ունեցող [illegible] տեղադրել։

Փաստորեն, մետրական ալիքով հեռարձակումն արգելելը նույնպես «զարգացող դեմոկրատիայի» յուրօրինակ դրսևորում կարելի է համարել։

Եվ «Ինտերկապը» և «Լոռին» բավականին հետաքրքիր են դարձել հաղորդումները, շահել հեռուստադիտողների համակրանքը։

Ինչպես տեղական թերթերը, այնպես էլ հեռուստատեսությունը գոյատևում են ֆինանսական դժվարին պայմաններում, չնչին աշխատավարձով աշխատող լրագրողների նվիրվածության շնորհիվ։

Իսկ տարին մեկ-երկու անգամ տրվող հոնորար լոբին ու ձեթը պարզապես տխուր խոհեր են արթնացնում տիրող ընդհանուր թշվառության մասին։

Ե՞րբ Հայաստանում կլինեն հզոր և անկախ հեռուստաընկերություններ և հարուստ լրագրային մագնատներ, դժվար է կանխատեսել։ Սակայն պարզից էլ պարզ է, որ արտասահմանյան (նաև ռուսական) ժուռնալիստների «Մերսեդեսներին» ու մյուս շքեղություններին ոչ մեզ մոտ, ոչ էլ որևէ այլ երկրում չի կարող փոխարինել հոնորար լոբին։ Հեծանիվը և դրա առաջացրած ոգևորությամբ հնարավոր չէ հրաշքներ գործել։

Մնում է չդադարեցնել խղճին [illegible] և հուսալ, ու եւ հրապարակայնության և երկրի [illegible] կանգնեն [illegible] լիարժեք կյանքով։

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻՆԱՍՅԱՆ
Վանաձոր

Գյումրեցի լրագրողները՝ մամուլի օրենքի նախագծի մասին

Այս շարքի երրորդ և վերջին հրապարակումն է։ Այս անգամ խնդրո առարկայի շուրջ իրենց դատողություններն են արտահայտում հանրապետական լրատվական միջոցներից երեքի Շիրակի գոտու թղթակիցները։

ՀԱԿՈԲ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, *Արմենպրեսի սեփական թղթակից*։ Օրենքները գոյություն ունեն օրինապահ հասարակության համար, որը արդեն կատարում է իր պարտականությունները, օրինապահությունը համարում կենսագրի հետ անհամատեղելի, քանզի ծնվել ու ապրում է գործող օրենսդրական դաշտի պայմաններում։ Նա հարգում է իրեն, իր պետությունն ու նրա օրենքները, որքան էլ դրանք վատ լինեն։ Մեզանում այլ կերպ է։ Օրենքը հիմնականում գոյություն ունի հանուն լինելու։ Մենք կարող ենք համեմատվել եվրոպական մի երկրի հետ, ընդօրինակել նրա օրենքը մեզանում ու... արգելել մահապատիժը։ Այդ ե՞րբ դարձանք այդքան քաղաքակիրթ։ Չէ՞ որ տարբեր ենք, խոսս տարբեր մեր հոգևոր զարգացման աստիճանով, ընկալողությամբ ու սովորույթներով, կենցաղով, կյանքի հանդեպ ունեցած վերաբերմունքով։ Մենք կարող ենք թալանել ազգի գոտին ու պատասխան չտալ, կարող ենք պաշտել մարդուն նրան այրելով հրապարակում, յուրացնել պետության ունեցվածքն ու հարկ չվճարել։

Իմ կարծիքով, միակ ընդգրկումը, որ օրենսդրական դաշտի կարիք չի զգում, ԶԼՄ-երն են։ Պետք չէ նրանց զրպարտել, ինչպե՞ս է, որ այս դեպքում չենք ընդօրինակում Արևմուտքին։ Թող հրատարակեն թերթեր էլ, ամսագրեր էլ, գիրք էլ։ Ազատ ու անկաշկանդ։ Երբ գրածը կհակասի պետության շահերին, մարդկանց շահերին, այդ խնդրում, թող դիմեն դատարան։ Եվ ուրիշ ոչինչ։ Մամուլի մասին գործող օրենքն էլ, մյուս նախագծերն էլ, բացի կաշկանդելուց, ոչինչ չեն օգնի անկախ ու ազատ մամուլի կայացման գործընթացին։ Դրանք ընդամենը արդարադատության նախարարությանն ապահովում են վարչական աշխատանքով։

«Ազգում» ներկայացված օրենքի նախագիծը համարելով եղածներից լավագույնը, այնուամենայնիվ, մնում եմ այն համոզմանը, որ մամուլին օրենք պետք չէ։ Այսօրվա «գործող» օրենքի պայմաններում չէ՞ որ «էրոտիկայի» անվան տակ ընթերցողին են հրամցվում այլասերություններ, հումորի անվան տակ «դեղձեշնային» տխմարություններ։ Մի խոսքով, ով ինչ ուզում անում է։ Ում պետք է հսկում են, ում պետք է՝ աչք են փակում։ Էլ ո՞ւմ է հարկավոր օրենքը, որն օրենքներն էլ չի հարգելու։ Ու թերթ հեշտությամբ են գրանցում, իսկ որի ողբալը ամփոփված է տեսում, երբևէ մտածե՞լ եք։

ՅՈՒՐԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, *«Ռեսպուբլիկա Արմենիա» թերթի սեփական թղթակից*։ Տվյալ նախագիծն առավել ճիշտ է արտացոլում այն սպասումները, որ կուտակվել էին մեզանում տարիներ շարունակ։ Բանն այն է, որ ստեղծվել է յուրատեսակ մի լարվածություն լրագրողի և իշխանությունների, լրագրողի և հասարակության միջև։ Դա այն դեպքում, երբ լրագրողն, ըստ էության, մի կապող օղակ է իշխանությունների և հասարակության միջև։ Բոլորը պետք է հասկանան, որ լրագրողն ունի իր առաքելությունը, իր պարտքը ժողովրդի ու պետության առջև և երբ նա արդեն պաշտպանում է ժողովրդի շահերը, առաջ դրանով իսկ հաստատում է պետականությունը, որովհետև չկա պետություն առանց ժողովրդի։ Այս առումով նախագծի բոլոր հիմնական դրույթները ընդունելի են, ժամանակը կհստակեցնի որոշ անհարթությունները, որ տեղ են գտել նրանում։

Ինձ գյումրեցուս մտահոգում է ևս մի խնդիր։ Երբ մենք ազգ ենք, ունենք մեր սեփական նկարագիրը, մեր եսը, որոնց շնորհիվ գոյատևել ենք մինչև օրս, ապա պարտավոր ենք պահպանել դրանք նաև սերունդների ու դարերի համար։ Այսօր շատ է ներկայացվում սեքս, դաժանություն, և հեռու չեն այն ժամանակները, երբ մեր կողքին կկանգնի մի սերունդ, որը զուրկ կլինի ամեն տեսակ բարոյականությունից։ Մենք լրագրողներս առաջինը պետք է մեր գրիչը մեր ծայրով ուղղենք նրանց դեմ, ովքեր քարոզում են նման բաներ, սպանություն, դաժանություն և այլն։ Օրենքի նախագծում կա այս ընթացքով, և դա ուրախալի է։ Ուժեղը ոչ թե նա է, ով դաժան է, այլ նա, ով բարի է։ Որովհետև բարությունը մեկի ուժի և բոլորի արտահայտությունն է։

Անդրադառնալով մամուլի ազատության խնդրին, չեմ կարող չմտաբերել, որ Շիրակի մարզպետարանի լրատվության բաժինն օրինակ, փորձում է կատարել մարզում լրատվական միջոցների աշխատանքը համակարգողի (կոորդինատորի) դեր։ Մինչդեռ նրա խնդիրն ավելի պետք է լրագրողներին ապահովել անհրաժեշտ տեղեկատվությամբ։ Այս հողի վրա հաճախակի են մեր բախումները տվյալ բաժնի հետ։ Նման մեկ այլ խնդիր է այն, որ շատ հիմնարկ-ձեռնարկությունների տնօրեններ, ուրիշ ղեկավարներ խուսափում են լրագրողների հետ հանդիպումից, իրենց գործունեության վերաբերյալ նրանց անհրաժեշտ տեղեկություններ տալուց։ Հուսով եմ, նախագիծը հաստատվելուց հետո մենք հնարավորություն կունենանք բոլորից ստանալ ստույգ տվյալներ, որպեսզի կարողանանք հստակեցնել մեր մոտեցումները ու մեր մեկնաբանությունները։

ԼԵՎՈՆ ՄՈՒԹԱՖՅԱՆ, *«Հայաստան» թերթի սեփական թղթակից*։ Ֆրանսիական հեղափոխության առաջնորդներից մեկը՝ Դանտոնը, հայտարարում էր. «Ժողովրդավարության հաստատելու ամենակարճ ճանապարհն անցնում է մամուլի մասին հստակ պատկերացումների միջով»։ Այս միտքն այսօր էլ չի կորցրել իր արդիականությունը, մանավանդ երբ խոսակցություն է ընթանում մամուլի մասին օրենքի հիմնադրույթների շուրջ։ Նախկին ՀՀ ԳԽ-ի կողմից ստեղծված օրենքն ընդունվեց շտապողաբար, առանց հաշվի առնելու մի շարք գործոններ և սկզբունքներ։ Ուստի, դարձյալ մեկնարկին օրենք, որի «հոգեզավակն» էր նաև նոր գրված նախագիծը։ Մինչդեռ Զանգվածային լրատվության միջոցների մասին ՀՀ օրենքի այլընտրանքային նախագիծը նախադրյալներ է ստեղծում իրական ժողովրդավարության և ազատության համար ստեղծելով «չորրորդ իշխանության» բոլոր հայեցակարգերը։ Այս նախագծում դրվածքն այն է, որ մեծ կարևորություն է տրված ԶԼՄ-ի ազատության խնդրին, նրա գործունեության ապահովությանը, որոշակի սահմանափակումներին, որոնք բխում են պետության շահից ու շահագրգռվածություններից։ Ուրախալի է, որ տեղ է գտել այսպիսի հոդված (4.1). «Արգելվում է զանգվածային տեղեկատվության միջոցներն օգտագործել քրեորեն պատժելի գործողություններ իրականացնելու, իշխանությունը զավթելու, սահմանադրական կարգը բռնի փոխելու կոչերի, ազգային, ռասայական, սոցիալական, կրոնական անհանդուրժողականություն կամ թշնամանք հրահրելու, պատերազմ, բռնություն, դաժանություն, պոռնոգրաֆիա քարոզելու համար»։ Միանգամայն ընդունելի և խրախուսելի է պետական մարմինների կողմից զանգվածային լրատվության որևէ միջոցի ստեղծման սահմանափակման մասին հոդվածը (5.2), որը մղում է դեպի ավտորիտարիզմից հրաժարում, քարոզչության պետական մարմինների մենաշնորհի բացառում։ Ցանկալի կլինի 3-րդ գլխի 12 հոդվածում 2-րդ մասում ավելացնել այսպիսի նախադասություն. «Լրագրողի անձն անձեռնմխելի է մասնագիտական պարտականությունների կատարման պահին»։

Ընդհանուր առմամբ պաշտպանելով նախագիծը, հույս ունեմ, որ ՀՀ Ազգային ժողովը կունենա ողջամտություն և կյանքի ճանապարհ կտա այս նախագծին։

ԳԵՎՈՐԳ ՄԻՐՏՈՅԱՆ
Գյումրի

ԱԶԳ

միջազգային

Ծրագիրը նախատեսում է գետի մի ոլորանի հատվածից 200 մղոն երկարությամբ ոռոգման մի նոր գետակ ստեղծել դեպի արեւմտյան անապատի ամայի տարածքները, որտեղ բնակելի դառնան դրանք եւ մարդիկ այլ գերբնակեցված շրջաններից տեղափոխվեն այնտեղ, գործարաններ կառուցեն եւ սկսեն աշխատել, այդպիսով նվազեցնելով գործազուրկների քանակը, որն էլ իր հերթին մասամբ կլուծի աղքատության հարցը։ Այն արդեն ընթացքի մեջ է։ Բանվորները սկսել են փորել նոր անտարակույս հսկայական նվաճում է լինելու երկրի համար, քանի որ մինչեւ 2015 թվականը բնակչության թիվը ենթադրաբար կհասնի 85 միլիոնի։

Ծրագիրը սակայն ունի իր քննադատները, որոնցից շատերը կարծում են, թե ճիշտ չէ հաշվարկված, որ Եգիպտոսը ի վիճակի չէ Նեղոսի մի նոր «ճյուղ» կառուցելու, այն էլ հիմա, երբ երկրի տնտեսությունը հազիվ է սկսել «ապաքինվել» երկարատեւ «հիվանդությունից»։ Նրանք նշում են նաեւ այլ չափազանց մեծածախս եւ վատ հաշվարկված ծրագրեր, որոնց դանի հետ 1959 թվի համաձայնությամբ թույլատրվում է։ Եգիպտացիները արդեն օգտագործում են անձ գլուխ տարեկան 950 խմ ջուր, որը 250-ով պակաս է այն, որ հանձնարարում է առողջապահության միջազգային կազմակերպությունը։ Նոր առուներ փորելու փոխարեն, կառավարությունը կարող է ավելացնել մշակելի հողերի տարածքը նախկին հովտի շրջանում, որտեղ արդեն գոյություն ունեցող ենթակառույցները զգալիորեն կնվազեցնեն ծախսերը։ Սա է քննադատների տեսակետը։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Ինչքա՞ն են Նեղոս գետի հնարավորությունները

«Նոր հովտի» կառուցումը տարակարծություններ է առաջացնում

Նեղոս գետի պատմությունը շատ հին պատմություն ունի։ Հելլենիստական դարաշրջանում հույները Նեղոսը համարել են օվկիանոսի որդի եւ Եգիպտոսի առաջին թագավորներից մեկը նրան վերագրելով հնագույն ոռոգումների համակարգը։ Նեղոսն իր 71 կմ երկարությամբ աշխարհի ամենաերկար գետն է։ Եվ ամենաօրհնաբերը։ Նեղոսի հովտում է կենտրոնացած Եգիպտոսի բնակչության մոտ 97 տոկոսը։ Նեղոսի ափերին են գտնվում Կահիրեն, Խարտումը, Ասուանը, իսկ դելտայի շրջանում Ալեքսանդրիա քաղաքները։ Բնակչության հարաճուն աճի պահանջները բավարարելու նպատակով վերջերս մշակվել է «Նոր Նեղոսի հովիտ» ծրագիրը, որն ստացել է դարի կառույց անվանումը։ Այն նոր կյանք է խոստանում անապատին, նոր ոռոգելի ու բնակելի տարածքներ։ Սակայն ինչքա՞ն են գետի հնարավորությունները։ Արդյո՞ք ծրագիրը կպսակվի հաջողությամբ։ «Նյուզուիք»-ից թարգմանվող հոդվածը անդրադառնում է այդ հարցերին։

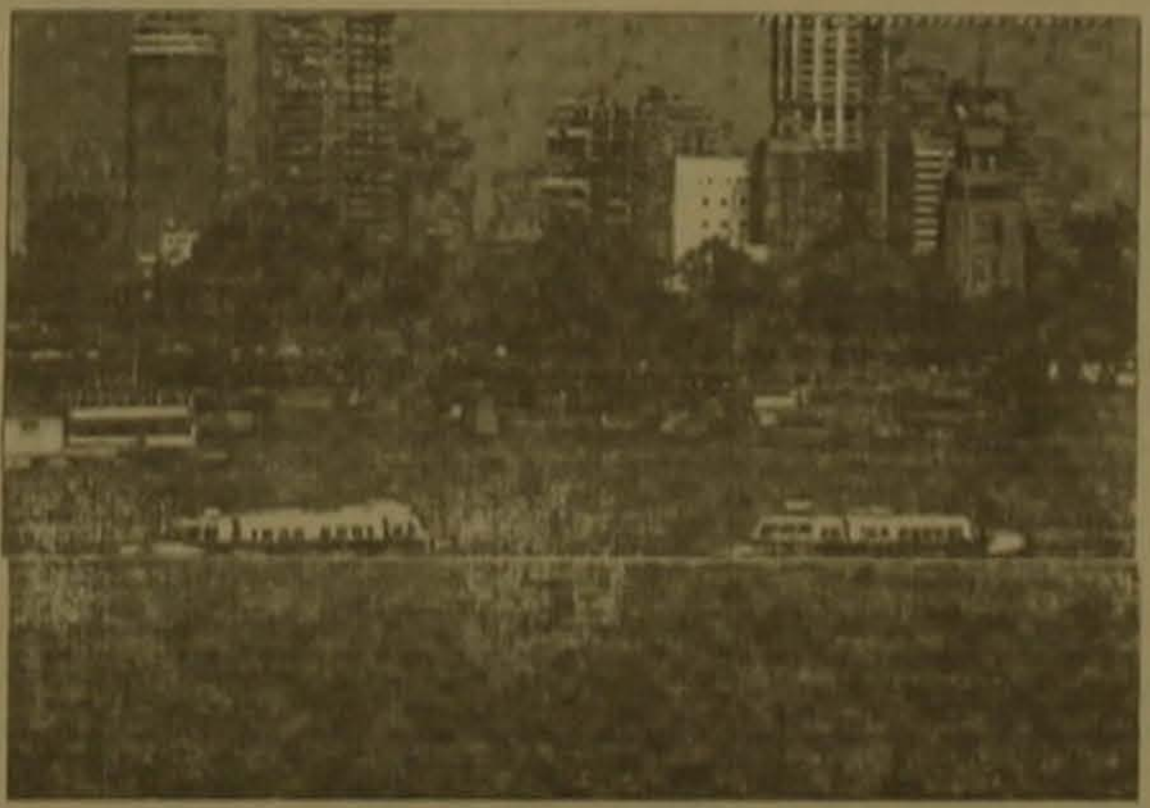

հունը եւ այն վայրը, որտեղ ըստ մասնագետների, կառուցվել է օրական 6 միլիարդ գալոն ջուր մատակարարող աշխարհի խոշորագույն պոմպակայանը։ Կառույցի ավարտման ժամկետ է նշանակված 2002 թվականը։ Ծրագրին հատկացված ընդհանուր 90 միլիարդ դոլարից 1,6 մլրդն առանձնացվում է նշված գետակի եւ պոմպակայանի համար։ Մնացյալը ծախսվելու է զանազան ենթակառույցների՝ ճանապարհների, հիվանդանոցների, դպրոցների շինարարության համար։ Կառավարությունը հույս ունի, որ անհատ ներդնողներ հանձն կառնեն հողային ենթակառույցների ծախսերի 80 տոկոսը։ Նախաձեռնողներն այդ ուղղությամբ հուսադրել են։ Սաուդյան գործարար իշխան Ալվալիդ Բին Թալալը հույս ունի գնելու առաջին 200 հազար ակր ոռոգելի տարածքը։ Նախատեսվում է նաեւ կառուցել 200 սենյականոց երեք հյուրանոց։ Ինչպես նախատես այլ վայրերում, այստեղ եւս ներդնողները հողը ձեռք են բերելու չնչին, անվանական գնով եւ որոշ ժամանակ ազատվելու են հարկային եւ մաքսային վճարումներից։

Այս տարի ավարտվող 1,7 միլիարդ դոլարի նման մի ծրագիր, որը կրում է Աս-Սալամ անունը, Նեղոսի ջրերը 150 մղոն երկարությամբ ջրանցքի միջոցով հասցնելու է Սինայի թերակղզի։ Ոռոգելի նոր հողերի եւ բնակելի նոր վայրերի կառուցումը անհետաձգելի պահանջ է դարձել Եգիպտոսի համար, որի 62 միլիոն բնակչությունը հիմնականում կենտրոնացած է ամբողջ երկրի տարածքի սոսկ հինգ տոկոսի վրա։ Դա Նեղոսի անմիջական երկայնքով ձգվող նեղ տարածքն է, որն այլեւս ի վիճակի չէ հոգալու բոլորի պահանջները։ Նոր հովիտը, որն սկիզբ է առնելու հարավում գտնվող Նասեր լճից եւ իրար է միացնելու հյուսիսարեւմտյան մի քանի օազիսներ, բնակելի տարածքների տոկոսը հասցնելու է 25-ի, որն թվում հատկապես առանձնացնում են 300 միլիոն դոլարի գերարդիական 8 գծով «սուպեր» ճանապարհը, որը նախատեսված էր կառուցել Կահիրեի շուրջ երթեւեկությունը թեթեւացնելու նպատակով։ ՄԱԿ-ը դադարեցրեց դրա կառուցումը Գիզայի բուրգերի հատվածում այն պատճառաբանությամբ, որ խախտում էր պատմական վայրերի պահպանման միջազգային պայմանագիրը։

Որոշ քննադատներ անհանգիստ են համարում նախագահ Հոսնի Մուբարաքի դրդապատճառները պնդելով, որ փարավոնների նման նա եւս ամեն գնով ցանկանում է հավերժացնել իր անունը։ Նրանք համոզված են, որ այս գումարը կարելի էր ներդնել շատ ավելի օգտակար ծրագրերի իրագործման համար։

Նոր հովիտը տարեկան 5 միլիարդ խմ ջուր է պահանջելու Նեղոսից, իսկ երկիրը չի կարող նույնիսկ մեկ կաթիլ ջուր ավելի օգտագործել, քան այն տարեկան 55,5 միլիարդ խմ-ը, որ Սու-

Մինչդեռ, նոր ծրագրի պաշտպանները կարծում են, որ ծրագրին անհրաժեշտ 5 միլիարդ խմ ջուրը կարելի է փոխհատուցել ոռոգման ցանցի բարեկարգումով, գյուղատնտեսության կեղտաջրի վերաօգտագործումով եւ շատ ջուր պահանջող բերքերի (բրինձ) քանակի նվազեցումով։

Բայց նույնիսկ եթե ծրագիրը հաջողությամբ պսակվի, արդյո՞ք եգիպտացիները ապրելու են նոր վայրում։ Փորձը ցույց է տվել, որ հակառակ աշխատանքի, խաղաղ կյանքի եւ մաքուր օդի հեռանկարներին, մարդիկ տատանվում են տեղափոխվել անծանոթ այդ տարածքները, որոնցից մի քանիսը արդեն իսկ կառուցվել են միլիարդավոր դոլարների հաշվին։ Ծրագրի պաշտպանները օրինակ են բերում Ասուանի ջրամբարը, որը 1969 թվին կառուցվելուց առաջ շատ էր քննադատվում, բայց այժմ միայն գոհունակությամբ է հիշատակվում։

Ինչ բախտի կարժանանա նոր ծրագիրը, ցույց կտա ապագան։

ԱՄՆ-ը ժամանակավոր փակում է իր դեսպանությունը Կոնգոյում

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Կոնգոյի Հանրապետության կառավարության եւ ընդդիմության ներկայացուցիչները համաձայնության են եկել եռօրյա զինադադար հաստատելու շուրջ։ Համաձայնագրով նախատեսվում է կրակը դադարեցնել Կոնգոյի մայրաքաղաք Բրազավիլում, ինչը ֆրանսիական զորախմբին հնարավորություն կընձեռի ավարտելու օտարերկրացիների էվակուացումը Կոնգոյից եւ հեռանալու այդ երկրից։ Մինչդեռ, ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ը, ԱՄՆ-ը ժամանակավորապես փակում է իր դեսպանությունը Կոնգոյի մայրաքաղաքում։ Ինչպես լրագրողներին հաղորդել է պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչ Նիկոլաս Բյորնսը, ամերիկացի դիվանագետները եւ ԱՄՆ-ի մյուս պաշտոնյաներն անմիջապես կէվակուացվեն Կոնգոյից։ ԱՄՆ-ը հիմնելու է «ժամանակավոր դիվանագիտական կետ Կինշասայում՝ գետի ափին», որտեղից հետեւելու Կոնգոյի իրադարձություններին եւ կապ պահպանելու Բրազավիլում մնացած ամերիկացիների հետ։ ԱՄՆ-ի դեսպանը կվերադառնա Վաշինգտոն «խորհրդակցությունների համար»։

«Վերջին ճակատամարտ» ընդդեմ ԱՄՆ-ի եւ Հարավային Կորեայի

ՏՈԿԻՈ, 18 ՅՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Փենյանը նախազգուշացրել է, որ պատրաստ է «վերջին ճակատամարտը» տալու ԱՄՆ-ին եւ Հարավային Կորեային, որոնք, ինչպես նա է պնդում, պատրաստ են շուտով հարձակվելու տարերային աղետներից թուլացած ԿԺԴՀ-ի վրա։ Ըստ ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ի, այդ մասին ասվում է Հյուսիսային Կորեայի զինված ուժերի ներկայացուցչի հայտարարության մեջ, որն արտասահման է հաղորդել Կորեայի կենտրոնական հեռագրական գործակալության արտասահմանյան ծառայությունը։ Պաշտոնական լրատվական ծառայության հրապարակած ներկայացուցչի հայտարարությունը շարունակում է Փենյանի նախկին դիվանագիտական գիծը, որի մեջ ԱՄՆ-ի ու Սեուլի հետ երկխոսություն վարելու պատրաստակամության մասին արտահայտությունները ու նրան տնտեսական օգնություն ցույց տալու կոչերը զուգակցված են «ամերիկյան իմպերիալիստների եւ նրանց խամաճիկների» դեմ պատերազմին իրենց պատրաստ լինելու կոչեր նախազգուշացումների հետ։

ԲԱՔՈՒ

Հատուկ նավթ Մոսկվայի համար

ՄՈՍԿՎԱ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Ադրբեջան այցելած Մոսկվայի քաղաքապետ Յուրի Լուժկովի գրասենյակը հունիսի 17-ին հաղորդեց, թե քաղաքապետը Բաքվում քննել է միջնորդների թիվը կրճատելու կարելիությունը Ադրբեջանից Մոսկվա ներմուծվող նավթի գինն ավելի ձեռնտու դարձնելու համար եւ առաջարկել է Ադրբեջանի նավթահանքերից մեկը հանձնել Մոսկվայի իշխանություններին, որպեսզի հնարավոր լինի բավարարել Ռուսաստանի մայրաքաղաքի նավթի պահանջները։ Մոսկվայի քաղաքապետի պատվիրակության մեջ էին նաեւ Ռուսաստանի նավթի եւ էներգետիկայի նախկին նախարար Յուրի Շաֆրանիկը, որ կարեւորագույն դերակատարը պետք է լինի նման համաձայնություն գոյացնելու աշխատանքներում։ Ըստ նույն աղբյուրների, Մոսկվայի իշխանությունները պատրաստակամություն են հայտնել նաեւ ներդրումներ կատարել Ադրբեջանի նավթի մարզում, սակայն ցանկանում են, որ Մոսկվայի նավթը արտադրվի, զտվի եւ փոխադրվի անկախաբար։ Շաֆրանիկը հույս է հայտնել, որ համաձայնությունը մինչեւ սեպտեմբերի վերջը հնարավոր կլինի ստորագրել։

Ադրբեջանը եւ Ուզբեկստանը զարգացնում են համագործակցությունը

ՏԱՇՔԵՆԴ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հունիսի 18-ին երկօրյա պաշտոնական այցով ժամանել է Ուզբեկստան։ Սա նրա առաջին պաշտոնական այցն է այս հանրապետություն։ Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ը, կայացել է Ադրբեջանի նախագահի մեկժամանոց առանձնազրույցը Ուզբեկստանի նախագահ Իսլամ Քարիմովի հետ։ Այնուհետեւ երկու երկրների ղեկավարների բանակցությունները շարունակվել են ընդլայնված կազմով։ Հեյդար Ալիեւի այցի արդյունքներով ակնկալվում է փաստաթղթերի փաթեթի ստորագրում։ Դրանց թվում են, մասնավորապես, համագործակցության ու գործընկերության հարաբերությունների հետագա զարգացման եւ խորացման հռչակագիրը, երիտասարդության եւ սպորտի բնագավառում, կապի ոլորտում, իրավական հարցերով համագործակցության համաձայնագիրը, նաեւ կընդունվի փաստաթուղթ երկու երկրների առեւտրատնտեսական, գիտատեխնիկական եւ մշակութային համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի ստեղծման մասին։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Թուրքական ռազմանավերն Իսրայել են «այցելում»

ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Հունիսի 17-ին իսրայելյան բանակի աղբյուրները հաղորդեցին, թե թուրքական ծովուժի հինգ ռազմանավեր, որոնց թվում մեկը սուզանավ է, իսրայելյան մի նավահանգիստ են ժամանել [illegible] մասին հեյած հարցերին։ Ըստ իսրայելյան աղբյուրների, թուրքական պատվիրակությունը հանդիպումներ է ունենալու Իսրայելում եւ ուրբաթ օրը վերադառնալու է Թուրքիա։ Թուրքիան, Իսրայելը եւ Միացյալ Նահանգները անցյալ ամիս որոշեցին միացյալ ծովային ռազմափորձեր կատարել, չնայած արաբական երկրները եւ Իրանը կասկածով եւ մտահոգությամբ են մոտենում Իսրայելի ու Թուրքիայի զինվորական գործակցությանը։

Իսրայելի ֆինանսների նախարարը հրաժարական է տվել

ԹԵԼ ԱՎԻՎ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Իսրայելի ֆինանսների նախարար Դան Մերիդորը հրաժարական է տվել՝ ի նշան անհամաձայնության բանկային գործունեության լիակատար ազատականացմանը, որին երեքշաբթի օրը հավանություն է տվել վարչապետ Բենիամին Նաթանյահուի կաբինետը։ Ըստ ԻՏԱՌ–ՏԱՍՍ-ի հաղորդման, Մերիդորի առանձնահատուկ ընդդիմությունն է հարուցել հինգ առաջատար արժույթների նկատմամբ շեկելի փոխարժեքի տատանման 7-տոկոսանոց կոշտ սահմանափակումը վերացնելու վարչապետի առաջարկությունը։ Ֆինանսների նախարարի կարծիքով, որն այդ պաշտոնը կզբաղեցնի մինչեւ ուրբաթ օրը, ֆինանսական բարենորոգումն անխուսափելիորեն կհանգեցնի շեկելի կտրուկ արժեզրկման, գնաճի, գործազրկության ավելացման, հարված կհասցնի իսրայելցի արտահանողների շահերին եւ կդառնա տնտեսական անկման պատճառ։ Մերիդորի փաստարկները չեն համոզել կառավարության անդամների մեծ մասին, որոնք պաշտպանել են Նաթանյահուի ծրագիրը։

Նախկին թշնամիները միացյալ ռազմափորձեր են անցկացնում

ՖՈՐԹ ՓՈԼՔ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ՓԱՍՏ։ Հունիսի 16-ին ՆԱՏՕ-ի անդամ չորս պետությունների եւ Արեւելյան Եվրոպայի ու նախկին Խորհրդային Միության անդամ 18 պետությունների զինվորների մասնակցությամբ, միացյալ ռազմափորձեր սկսվեցին Լուիզիանայում, ՆԱՏՕ-ի «Գործակցություն հանուն խաղաղության» ծրագրի ծիրում։ Ամերիկայից բացի, ՆԱՏՕ-ի անդամ Կանադան, Բելգիան եւ Թուրքիան նույնպես մասնակցում են ռազմափորձերին, իսկ նախկին համայնավար պետություններից՝ Ալբանիան, Բուլղարիան, Չեխիան, Էստոնիան, Վրաստանը, Հունգարիան, Ղազախստանը, Ղրղզստանը, Լատվիան, Լիտվան, Մակեդոնիան, Մոլդովան, Լեհաստանը, Ռումինիան, Սլովակիան, Սլովենիան, Ուկրաինան եւ Ուզբեկստանը։

Ռազմափորձերին զուգահեռ [illegible] պետությունների սպաներին պետք է միանան նաեւ Հայաստանից, Ադրբեջանից, Ավստրիայից, Շվեդիայից, Դանիայից, Ֆրանսիայից եւ Գերմանիայից սպաներ, խաղաղապահ ծրագրերի շուրջ խորհրդակցություններ ունենալու համար։

Ռազմափորձերը կավարտվեն հունիսի 29-ին։

Ի դեպ, անցյալ շաբաթ Ամերիկան շեշտեց, թե ՆԱՏՕ-ի դեպի արեւելք ընդարձակման ծրագրի առաջին հանգրվանում միայն երեք պետություններ՝ Լեհաստանը, Հունգարիան եւ Չեխիան, պետք է միանան ՆԱՏՕ-ին, չնայած եվրոպական պետությունները եւ Կանադան ցանկանում են, որ Ռումինիան եւ Սլովենիան եւս անդամակցեն։ Վերջնական որոշումը կկայացվի առաջիկա ամսվա ընթացքում Մադրիդում գումարվելիք ՆԱՏՕ-ի [illegible] ժամանակ։

ՖՈՒՏԲՈԼ

Վանաձորի «Լոռին» կրկին համալրեց բարձրագույն խումբը

Իսկ «Զանգեզուրի» ճակատագիրը մնում է անհայտ

Հրայր Նազարյան

Երեկ Աբովյանում կայացավ Հայաստանի 1996–97 թթ. ֆուտբոլի առաջնության անցումային հանդիպումը բարձրագույն խմբի անհաջողակի՝ Գորիսի «Զանգեզուրի» եւ առաջին խմբում երկրորդ տեղը գրաված Վանաձորի «Լոռիի» միջեւ: Հարկ է նշել, որ հունիսի 14-ին վանաձորցի ֆուտբոլիստները հավասար միավորներ վաստակելով Արտաշատի «Դվինի» հետ, խմբի հաղթողին որոշող լրացուցիչ խաղում 0–3 հաշվով զիջել էին արտաշատցիներին: Ուստի այս հանդիպումը բարձրագույն խումբ վերադառնալու վերջին հնարավորությունն էր: Թիմերը վճռական մրցամարտին էին ներկայացել զգալի կորուստներով: «Լոռիի» կազմում մի քանի ֆուտբոլիստներ բացակայում էին «Դվինի» դեմ խաղում ստացած կարմիր քարտերի պատճառով, իսկ «Զանգեզուրում»՝ վնասվածքների: Գորիսի թիմի ավագ մարզիչ Սեյրան Պետրոսյանի խոսքերով, իրենք հազիվ են կարողացել համալրել կազմը անհրաժեշտ քանակությամբ ֆուտբոլիստներով:

Անկեղծ ասած, ակնկալում էի ականատես լինել անհաշտ պայքարի առանց գեղեցիկ ֆուտբոլի: Նման հանդիպումները ինչ-որ տեղ նման են գավաթային եզրափակիչների՝ յուրաքանչյուր վրիպում չափազանց բարձր արժեք ունի: Սպասելիքներս որոշ առումով արդարացան: Բարձրակարգ ֆուտբոլի մասին (իհարկե, Հայաստանի չափանիշներով) խոսելը ավելորդ էր, քանի որ ֆուտբոլիստները անում էին ամենը իրենց հնարավորությունների սահմաններում: Իմ կարծիքով, նրանց գործողություններում մեծ տոկոս էր կազմում տեխնիկական խոտանը, բայց ակնհայտ էր, որ խաղացողները անշեղորեն հետեւում են մարզիչների առաջադրանքին: Գեղեցիկ կոմբինացիաներ գրեթե չեղան, քանզի նույնիսկ այն պահերին, երբ ֆուտբոլիստները մեկ հպումով փոխանցումներով խաղարկում էին գնդակը, գրոհին մտածված շարունակություն չէր հետեւում, գերակշռում էին անհատական չարաշահումները: «Լոռիի» գրոհները կազմակերպվում էին Գագիկ Հարությունյանի միջոցով, որը բավականին ակտիվ էր գործում աջ եզրում կատարելով կիսապաշտպանի եւ հարձակվողի պարտականությունները: Նրա անմիջական մասնակցությամբ ծնվեց հանդիպման միակ գոլը: 25-րդ րոպեին վանաձորցիներին հաջողվեց բազմաքայլ կոմբինացիա կազմակերպել, որի կարող օղակներից էր Գագիկ Հարությունյանը, հետեւեց փոխանցում Արմեն Փիրումյանին, որն էլ ճշգրտավոր դիրքից գնդակն ուղարկեց դարպասապահ Վիտալի Պետրոսյանի պաշտպանած դարպասի հեռավոր անկյունը՝ 1–0:

Գոլից 7 րոպե անց հաշիվը կարող էր հավասարեցնել Արթուր Գրիգորյանը, որը մեն-մենակ հայտնվելով «Լոռիի» դարպասապահ Սարգիս Ներսիսյանի դեմ, չգիտեմ զարմացա՞վ հետո անցումից թե՞ խաղից դուրս չհայտնվելու հանգամանքից եւ չօգտագործեց պահը: Ընդհանրապես առաջին խաղակեսում շատ էին գրոհում վանաձորցիները, իսկ գորիսցիները պատասխանում էին դանդաղ, բայց հաշվենկատ հակագրոհներով, ճիշտ է, անարդյունավետ: Երկրորդ խաղակեսում պատկերը 180 աստիճանով փոխվեց. արդեն գորիսցիներն էին մեծ ուժերով առաջ գնում, սակայն վանաձորցիների հակագրոհներն ավելի վտանգավոր էին: Ինչեւէ, թիմերի գործադրած ջանքերը չփոխեցին խաղի արդյունքը եւ «Լոռին» իրավունք նվաճեց շուտով մեկնարկող Հայաստանի առաջնությունում հանդես գալ բարձրագույն խմբում: Այս պարագայում, բնական կլիներ նշել, որ «Զանգեզուրը» հրաժեշտ տվեց ուժեղագույնների խմբին: Սակայն համառոտ լուրեր են պտտվում, որ բարձրագույն խմբի թիմերի քանակը ավելացվելու է: Այնպես որ, հավանաբար «Զանգեզուրին» եւս մեկ հնարավորություն կտրվի ապացուցելու, որ թիմը ամենեւին էլ օտար չէ ուժեղագույնների շարքում:

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ԳԱՎԱԹ

Արգենտինան եւ Էկվադորը հաջորդ փուլում

Էկվադորի եւ Արգենտինայի հավաքականները դուրս եկան քառորդ եզրափակիչ Ամերիկայի գավաթի խաղարկության (Copa America-97), որն այս օրերին անցկացվում է Բոլիվիայում: Խմբային մրցաշարի վերջին խաղերում էկվադորցիները 2–1 հաշվով պարտության մատնեցին Չիլիի ֆուտբոլիստներին, իսկ Արգենտինայի հավաքականը ոչ-ոքի խաղաց Պարագվայի թիմի հետ (1–1): Մոտ օրերս հայտնի կդառնան 1/4 եզրափակիչի մյուս մասնակիցները:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իտալացի բասկետբոլիստների հաղթանակով

Իտալիայի հավաքականի բասկետբոլիստները նվաճեցին Աթենքում կայացած միջազգային հեղինակավոր մրցաշարի գլխավոր մրցանակը: Վճռական խաղում նրանք 84–77 հաշվով պարտության մատնեցին Հունաստանի հավաքականին: Արդյունքում հույները գրավեցին երկրորդ տեղը, իսկ մրցանակակիրների եռյակը եզրափակեց Ֆրանսիայի հավաքականը, որը հաղթեց գերմանացիներին (84–77):

Պանիսը 4 ամսից ոտքի կկանգնի

Կիրակի օրը ավտովթարից տուժած ֆրանսիացի ավտոարշավորդ Օլիվյե Պանիսին վիրահատած բժիշկն ասել է, թե վիրահատությունը հաջող է անցել, իսկ վերականգնման ընթացքը կտեւի 4 ամիս: Հիշեցնենք, որ Պանիսը հիվանդանոց էր տեղափոխվել երկու ոտքերի կոտրվածքների պատճառով:

Օվերմարսը կտեղափոխվի Լոնդոնի «Արսենալ»

Ամստերդամի «Այաքսի» հայտնի կիսապաշտպան Մարկ Օվերմարսը երեքշաբթի օրը պայմանագիր կնքեց Լոնդոնի «Արսենալ» ակումբի հետ: Համաձայնագրի արժեքը կազմում է 8 միլիոն 200 հազար ամերիկյան դոլար:

Ավստրիացի Գոլդբերգերը փոխում է հայրենիքը

Դահուկացատկի աշխարհի եռակի գավաթակիր ավստրիացի Անդրեաս Գոլդբերգերը մտադիր է ելույթները շարունակել այլ երկրի դրոշի ներքո: 24-ամյա մարզիկն ապրիլին տված հեռուստահարցազրույցում խոստովանել էր իր թմրամոլ լինելը, որից հետո նա տարով որակազրկվել էր մարզաձեւի ավստրիական ֆեդերացիայի կողմից կոկաին օգտագործելու համար:

ԱՆԾՈՒԽԴԱՐՁ

Հանդիպումներ Կահիրեում

Սպորտսվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ հունիսի 9–14-ը Հայաստանի թենիսի ֆեդերացիայի նախագահ Հրաչ Իսրայելյանը մասնակցեց Կահիրեում կայացած մարզաձեւի միջազգային ֆեդերացիայի ընդհանուր ժողովին: Ժողովի աշխատանքների ընթացքում նա հանդիպել է միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ Բրայան Տոբինին, ինչպես նաեւ այդ կազմակերպության առանձին ենթաբաժինների ղեկավարներ Դոգ Մակարտիին, Տոմաս Ժալբերգին, Մաֆի Նեցին, Դեբորա Էվանսին, Խուան Մարգեցին եւ Դեյվիդ Մայլին: Հանդիպումների ընթացքում Հրաչ Իսրայելյանը հանգամանորեն ներկայացրել է հանրապետությունում թենիսի ներկայիս վիճակը եւ զարգացման հեռանկարները: Իրենց հերթին միջազգային ֆեդերացիայի ներկայացուցիչները խոստացել են հնարավորության սահմաններում օգնություն ցուցաբերել Հայաստանին:

Պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, որ սեպտեմբերի 1–10-ը Երեւան կայցելի թենիսի եվրոպական միության պատանեկան թենիսի զարգացման բաժնի վարիչ Օլի Մենսոնը՝ տեղում ծանոթանալու Հայաստանում պատանեկան թենիսի վիճակին: Իսկ միջազգային ֆեդերացիայի նախագահ Բրայան Տոբինը հանրապետություն կժամանի հոկտեմբեր ամսին:

Հանդիպումների արդյունքում ՀՀ թենիսի ֆեդերացիային հանձնարարվել է մեկամսյա ժամկետում թենիսի միջազգային ֆեդերացիային ներկայացնել մարզաձեւի զարգացման հեռանկարային ծրագիրը, ինչպես նաեւ լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների եւ մարզական գույքի բարեգործական օգնության առաջին անհրաժեշտ քանակի հայտը, որը կքննարկվի միջազգային կազմակերպության գործկոմի նիստում եւ համապատասխան որոշում ընդունելուց հետո կհստակեցվի օգնության չափը:

Հայաստանը կմասնակցի ՄՕԿ-ի միջոցառմանը

Արդեն 3-րդ տարին է, ինչ միջազգային օլիմպիական կոմիտեն անցկացնում է օլիմպիական օրեր, որոնց ընթացքում տեղի են ունենում տարբեր մարզաձեւերից ցուցադրական ելույթներ սպորտի եւ առողջ ապրելակերպի գաղափարները տարածելու նպատակով: Մեր հանրապետությունը պարբերաբար կազմակերպում է նման մրցումներ, որոնք անցկացվում են ՄՕԿ-ի հովանավորությամբ: Նշենք, որ օլիմպիական օրերի մրցումները մեծ տարածում ունեն աշխարհի բոլոր երկրներում: Այս միջոցառման նախօրեին ՀԱՕԿ-ին ողջույնի նամակ է հղել ՄՕԿ-ի նախագահ, մարկիզ Խուան Անտոնիո Սամարանչը:

Օլիմպիական օրերի հանդիսավոր մեկնարկը կտրվի հունիսի 23-ին Թատերական հրապարակում, ուր ցուցադրական ելույթներով հանդես կգան հանրապետության ուժեղագույն բադմինտոնիստները եւ սեղանի թենիսիստները: Միջոցառումը կուղեկցվի տոնական համերգով: Սեղանի թենիսի Հայաստանի ֆեդերացիան տեղեկացնում է, որ նրանք, ովքեր կցանկանան մասնակցել միջոցառմանը, կարող են դիմել 52-70-14 եւ 52-59-35 հեռախոսահամարներով:

Հունիսի 24-ին, ժամը 9:30-ին կտրվի թեթեւաատլետիկական փոխանցումավազքի եւ հեծանվավազքի մեկնարկը, որը վերջնագիծը կհատի Հանրապետության հրապարակում: Միջոցառման բոլոր մասնակիցները կստանան ՄՕԿ-ի հատուկ վկայագրեր Խուան Անտոնիո Սամարանչի ստորագրությամբ: Օլիմպիական օրերի անցկացման վերջին օրը՝ հունիսի 27-ին, ժամը 18-ին Ազգային օպերայի թատրոնում տեղի կունենա հանդիսություն, տեղեկացանք սպորտսվարչության լրատվական ծառայությունից:

Ատլանտիկայից Ուրալ կբորբոքվեն ֆուտբոլային կրքերը

Այս տարվա աշնանը ռեկորդային թվով ակումբներ (188) կմասնակցեն եվրոգավաթների խաղարկություններին: Հուլիսի 9-ին կկայանա 3 մրցաշարերի (Չեմպիոնների լիգա, Գավաթակիրների գավաթ, ՈՒԵՖԱ-ի գավաթ) որակավորման փուլի վիճակահանությունը: Չեմպիոնների լիգայի մրցաշարին կմասնակցեն 24 ակումբներ, որոնցից ութն արդեն հայտնի են («Բավարիա», «Բորուսիա», «Յուվենտուս», «Պարմա», «Մանչեստեր Յունայթեդ», «Ռեալ», «Բարսելոնա», «Մոնակո»): Մրցաշարին առաջին անգամ կմասնակցի Հայաստանի չեմպիոն «Փյունիկը», որը նորամուտը կնշի հուլիսի 23-ին եւ 30-ին: Մեր թիմին, անշուշտ, լուրջ մրցակից բաժին կհասնի: Նախկին ԽՍՀՄ թիմերից միայն Մոսկվայի «Սպարտակը» եւ Կիեւի «Դինամոն» այս փուլում ավելի թույլ թիմերի կհանդիպեն: Որակավորման մրցումներից կսկսեն պայքարը ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի ու Գավաթակիրների գավաթի համար նաեւ համապատասխանաբար «Երեւանը» եւ «Արարատը»:

Վոլեյբոլի առաջնություններն ավարտվեցին

Մայրաքաղաքի «Վան» մարզակումբում ավարտվեց վոլեյբոլի տղամարդկանց եւ կանանց հանրապետության առաջնության բարձրագույն խմբի եզրափակիչ մրցաշարը: Քանի որ տղամարդկանց պայքարում հավասար միավորներ էին վաստակել Երեւանի «Հայկ» եւ «Նաիրիտ» ակումբները, ապա կանոնադրության համաձայն, նրանց միջեւ լրացուցիչ խաղ անցկացվեց հաղթողին որոշելու նպատակով: Այս մրցամարտում «Հայկի» վոլեյբոլիստները բացահայտ առավելություն ունեին եւ հաղթեցին 3–0 հաշվով: Այսպիսով, տղամարդկանց Հայաստանի չեմպիոն հռչակվեց «Հայկը»:

Կանանց մրցաշարում առաջին տեղը գրավեցին ՖԻՄԱ-ի մարզուհիները: Երկրորդ եւ երրորդ հորիզոնականները համապատասխանաբար զբաղեցրին թիվ 2 բժշկական ուսումնարանի «Վան» մարզակումբի եւ Սյունիքի «Սիս» թիմի աղջիկները: Այս մասին տեղեկացանք հանրապետական սպորտսվարչության լրատվական ծառայությունից:

Ֆետիսովն առողջացել է, իսկ Կոնստանտինովի եւ Մնացականովի վիճակը հույս է ներշնչում

Ավտոաղետի պատճառը, որի արդյունքում ծանր վնասվածքներ ստացան «Դետրոյթ ռեդ ուինգզի» ռուս հոկեյիստներ Վլադիմիր Կոնստանտինովը եւ Վյաչեսլավ Ֆետիսովը, ինչպես նաեւ ակումբի մերսող Սերգեյ Մնացականովը, հավանաբար եղել է այն, որ նրանց լիմուզինի վարորդը ղեկին քնել է: Այս մասին հայտարարել են ոստիկանության ներկայացուցիչները: Պաշտոնական անձանց բառերով, հավանաբար մեղադրանք կներկայացվի վարորդ Ռիչարդ Գնիդայի դեմ, որն ի դեպ վարորդական իրավունքից զրկվել էր 1998 թ. հունվարին: Վթարի ականատեսները հայտնել են, որ մեքենան առանց արգելակելու հատել է երկու շարք եւ մեծ արագությամբ բախվել ծառին: Մեքենայում ոչ մի մեխանիկական անսարքություն չի հայտնաբերվել: Ըստ Գնիդայի աշխատած ընկերության դատապաշտպանի, իշխանությունները դեռ պետք է պարզեն, թե ինչո՞ւ է նման վարորդը հայտնվել լիմուզինի ղեկին: Ինչ վերաբերում է տուժածների առողջական վիճակին, ապա բժիշկների կարծիքով, Ֆետիսովը մոտ օրերս դուրս կգրվի հիվանդանոցից, իսկ Կոնստանտինովը եւ Մնացականովը առայժմ դեռ ծանր վիճակում են, բայց արդեն արձագանքում են բարեկամների ձայներին եւ երաժշտության մեղեդիներին:

ԱԶԳ

օրվա հետքերով

ԵՐԵՎԱՆ

«Երազ» ավտոգործարանը՝ սնանկ

ԵՐԵՎԱՆ, 18 ՀՈՒՆԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Արդշինբանկը, դիմելով Սպանդարյանի ժողդատարան, հայտնել է, որ «Երազ» ԲԲԸ-ն դեռեւս 1994-ին վարկային պայմանագրով Արդշինբանկից ամսական 20 տոկոս հավելավճարով 300 մլն ՌԴ ռուբլի վարկ է ստացել՝ երեք ամիս ժամկետով: Ստացված վարկի դիմաց պարտատերը գրավ է դրել «Երազ-3730» մակնիշի 9 ավտոբուս եւ երեք միկրոավտոբուս, որոնք գործարանի կողմից գնահատվել են 162.450 դոլար: 1995 թ. նախորդ պայմանագրին լրացում է կատարվել, որով պարտատերը պարտավորվել է մինչեւ տարեվերջ լրիվ մարել Արդշինբանկից վերցրած 300 մլն ՌԴ վարկը: Դրանից հետո մի քանի անգամ երկարաձգվել են վարկի մարման ժամկետները, սակայն «Երազ»-ը մնացել է անպատասխան: Ընթացիկ տարվա մարտի 1-ի դրությամբ նրա վարկի ընդհանուր պարտքը կազմում էր 3 մլրդ 656 մլն 378 հազար ՌԴ ռուբլի:

Հայցվորը խնդրել է պատասխանող կազմակերպությունը ճանաչել անվճարունակ եւ նրանից բանկի օգտին բռնագանձել 644.409 դոլար եւ 10.855 հազար դրամ:

Մինչդեռ դատավճռության ժամանակ պատասխանող «Երազ» ԲԲԸ նախագահ, գործադիր տնօրեն Հ. Հարությունյանը հայտնել է, որ իրենց հաշվարկներով Արդշինբանկին իրենք պարտք են ոչ ավելի, քան 150.000 դոլարին համարժեք դրամ:

Այդուհանդերձ, ներկայացված փաստաթղթերի ուսումնասիրությամբ պարզվել է, որ հայցվորի պահանջը հիմնավորված է եւ դատարանի որոշումով «Երազ» ԲԲԸ-ն ճանաչվել է անվճարունակ: Նշված գործով որպես պարտատեր ժողդատարան հայտ են ներկայացրել նաեւ ՀՀ հարկային տեսչությունը՝ տույժերով եւ տուգանքներով հանդերձ 270 մլն 626 հազար դրամի պահանջով, ինչպես նաեւ ՀՀ կենսաթոշակային եւ զբաղվածության հիմնադրամը՝ հաշվարկված տույժերով ու տուգանքներով 1 մլրդ 75 մլն դրամի պահանջով:

Սպանդարյանի ժողդատարանի նախագահ Մարատ Կասպարյանն ասաց, որ դատարանի որոշումն անցած տարեվերջյա ժամկետում չի գանգատարկվել: Ինչ վերաբերում է հայցվորի 644.409 դոլար գումարի պահանջին եւ պատասխանողի 150 հազար դոլար պարտքի ընդունմանը, ապա նշվեց, որ դա թողնվել է նրանց փոխհամաձայնությանը, հակառակ դեպքում հարցը դարձյալ կլուծվի դատական կարգով: «Իրավաբանական անձանց, իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող ձեռնարկությունների եւ անհատ ձեռներեցների անվճարունակության (սնանկացման) եւ ֆինանսական առողջացման մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ սնանկ կարող է ճանաչվել այն պարտատերը, որի ժամկետանց պարտքերի հանրագումարը գերազանցում է 1 մլն դրամը, հետեւապես, չնայած «Երազ» ԲԲԸ-ի առարկություններին, բոլոր պայմանները բավարար էին նրան սնանկ ճանաչելու:

Նույն օրենքով, որն ուժի մեջ է ընթացիկ տարվա մարտի 1-ից, պարտատերը, անվճարունակ ճանաչվելուց հետո, 60 օրվա ընթացքում կարող է ֆինանսական առողջացման մասին ծրագիր ներկայացնել, որը դատարանում քննարկվելուց հետո կընդունվի կամ կմերժվի:

«ԱՄԻՐԴՈՎԼԱԹ ԱՄԱՍԻԱՑԻ»
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՔՈԼԵՋԸ

հայտարարում է 1997-98 ուստարվա ընդունելություն հետեւյալ մասնագիտությունների գծով՝

1. Մանկաբարձություն
2. Բուժքույրություն
3. Ատամնատեխնիկ

- Ուսման տեւողությունը 2-3 տարի:
- Մասնագիտական բուհերում հայոց լեզու եւ կենսաբանություն կամ հայոց լեզու եւ քիմիա առարկաներից ընդունելության քննություններին դրական գնահատական ստացած, բայց մրցույթից դուրս մնացած դիմորդներն առանց քննության կհամալրվեն առաջին կուրս: Առանց քննության 2-րդ կուրս կհամալրվեն մեկ տարով բժշկական կուրսեր ավարտած անձինք:
- Սովորողները, որպես լրացուցիչ մասնագիտություն, կստանան նաեւ քույր-մերսողի որակավորում:
- Քոլեջում դասավանդում են բարձրակարգ մասնագետներ: Ուսումնական պրակտիկան անց է կացվում հեղինակավոր բժշկական հիմնարկներում:
- Քոլեջն ունի պետական գրանցում ՕԱ 028007:
- Ուսման վարձը՝ 250-300 ԱՄՆ դոլարին համարժեք դրամ:
- Դիմումներն ընդունվում են հունիսի 25-ից օգոստոսի 30-ը, ժամը 9.00-15.00:

Հասցեն՝ Տիգրան Մեծի 26ա խանությանի անվան թիվ 53 դպրոցի I հարկ (պետհանրախանութի մերձակայքում)
Հեռ. 58-24-14, ժամը 9.00-15.00

ADANA
COMMERCIAL BANK

★ Ընդամենը 1% -ով կատարում ենք փոխանցումներ Մոսկվայից և Սանկտ-Պետերբուրգից 1 օրվա ընթացքում, իսկ աշխարհի այլ երկրներից՝ 3 օրվա ընթացքում անհատ և իրավաբանական անձանց համար:
★ Ամենաշահավետ պայմաններով տարածում ենք Master Card/ Euro Card և սպասարկում ենք Master Card/ Euro Card, Visa, Diners Club, JCB:
★ Ընդունում ենք ավանդներ հետևյալ տոկոսադրույքներով՝

ԺԱՄԿԵՏ / ՏԱՐԱԴՐԱՄ	1 ԱՄԻՍ	2 ԱՄԻՍ	3 ԱՄԻՍ	6 ԱՄԻՍ	9 ԱՄԻՍ	12 ԱՄԻՍ
USD DEM FRF	2.5%	5.0%	9.0%	18.0%	27.0%	36.0%
AMD RUR	3.0%	6.0%	10.0%	20.0%	30.0%	40.0%

Նվազագույն գումարը չի սահմանափակվում:
★ Կատարում ենք բանկային ցանկացած գործառնություն:

Դիմեցեք ԱԴԱՆԱ ԲԱՆԿ
Երևան, Նալբանդյան 5, հեռ. 58-38-64, 58-59-80

undp

Միացյալ Ազգերի Կազմակերպության ISSHD ծրագիրը հայտարարում է մրցույթ վարորդի թափուր տեղի համար:
Պահանջները՝
- վարորդական աշխատանքի մինիմում 3 տարվա փորձ՝ ցանկալի է միջազգային կազմակերպություններում
- մեքենայի տեխնիկական սպասարկման հմտություն
- անգլերենի աշխատանքային իմացություն

Ցանկացողները կարող են ներկայացնել իրենց համառոտ կենսագրականները (ռեզյումե) ՄԱԿ-ի գրասենյակ ամեն օր՝ հունիսի 19-ից հունիսի 26-ը, ժամը 9-18-ը, Կարլ Լիբկնեխտի 14 հասցեով:
Միայն նախնական ընտրությունն անցած թեկնածուները կհրավիրվեն բանավոր հարցազրույցի:

«ԱԿՆ»
ՏՈՒՐԻՍՏԱԿԱՆ ՖԻՐՄԱՆ

Հուլիսի 4-ին կազմակերպում է 4-օրյա ինքնաթիռային տուրիստական շրջագայություն
ՊԱՏՄԱԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ
ՎԱՆ ԵՎ ԲԻԹԼԻՍ
ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՄ:

Դուք կայցելեք Աղթամար կղզի, Նարեկավանք եւ այլ պատմական վայրեր:

Տեղեկությունների համար դիմել՝ Ղազար Փարպեցի 20, կամ զանգահարել 531500, 585184 հեռ:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կխնամեմ երեխա 10 ամսականից բարձր տարիքի:
Հեռ.՝ 24-88-56, 22-69-30

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, Փ. Բյուզանդի 1, բն. 12 (վերանիսամի հարեւանությամբ):
Հեռախոս՝ 52-67-23

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

2 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 1-ին հարկում: Հարմար է նաեւ օֆիսի համար: Դեմիրճյան 17 շենք:
Հեռ.՝ 523056, 581841

ՇՏԱՊ ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

3 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, 70/50 քմ, ավտոտնակով: Հրաչյա Քոչար 23 (նախկին Չեկի խանութի մոտ):
Հեռախոս՝ 22-42-68

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

սեփական երկհարկանի շենքի 2-րդ հարկը բաղկացած երեք սենյակից: Երկու կողմից սեփական հողատարածք 300 քառ մետր ընդհանուր մակերեսով: Երկու ավտոտնակ, մուտքը առանձին: Հասցեն Զրուցաց 68 (ԳԱ հետեւի մասում):
Հեռախոս 52-54-39:

universal design by
GRAPHIKA
G R O U P

- *Ունիվերսալ դիզայն...*
- *Տարբեր պատարեասակների, լոգոտիպների, բարդ ձեւավորված նախշերի կտրում պրոֆեսիոնալ համակարգիչներով (շատ արագ եւ որակով):*
- *Տեղադրում:*
- *Ինտերիեր, էքստերիերի ձեւավորում:*
- *Տպագրական դիզայն:*
- *Ճարտարապետական պրոֆեսիոնալ նախագծում*

ԵՐԵՎԱՆ, ԿԱՍՅԱՆ 6,
ՀԵՌ. (374 2) 27 6974
ՖԱՔՍ. (374 2) 27 3333

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը՝ 10-16, 58 33 26 ժամը՝ 18-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

սեփական տուն Գիտությունների ակադեմիայի շենքի ետեւում (115 քառ. մետր)՝ 110 քառ. մետր տնամերձով: Լիովին վերանորոգված է, ունի սեփական կաթսայատուն, ավտոտնակ, ապահովված է շուրջօրյա ջրամատակարարմամբ:
Հեռ. 53-54-10 տուն, 52-42-36 ծառ.

ՀԱՅԻՆՏՈՒՐ

«Հայինտուր» պետական ձեռնարկությունը (նախկին «Ինտուրիստ») կազմակերպում է Ձեզ համար 14-օրյա հանգիստ **Անթալիայում՝ Միջերկրական ծովի** ափին:

Ուղիղ չարտերային չվերթ Երեւան-Անթալիա-Երեւան:

Առաջին չվերթը **հունիսի 22-ին, հաջորդը հուլիսի 6-ին,** հեփազայում՝ **14 օրը** մեկ:

Առաջարկում ենք 3,4,5 աստղանի, ծովափին մոտ գտնվող, հարմարավետ հյուրանոցներ՝ օրը երկու անգամ սնունդով:

Ցանկացողները կարող են տեղավորվել **«Կախարդական կյանք»** հյուրանոցային համալիրում, որ Ձեզ սպասում է, իրոք, հեքիաթային հանգիստ: Ձեր տրամադրության տակ կլինեն 5 ռեստորան, բազմաթիվ բարեր, դիսկոտեկներ, սաունա, թուրքական բաղնիք, մարզական համալիրներ, լողավազաններ:

Վճարելով ուղեգրի արժեքը, դուք կօգտվեք վերը նշված ծառայություններից անվճար եւ առանց սահմանափակումների՝ ուտելիք եւ զանազան խմիչքներ՝ վիսկի, ջին, գինի, զովացուցիչ եւ այլն:

Շտապեք ապահովել Ձեզ համար տեղեր, քանի որ դրանց քանակը սահմանափակ է:

Սպասում ենք Ձեզ.
Մեր հասցեն՝ ք.Երեւան 375010
Փավստոս Բուզանդի թիվ 1
հեռ. ☎ 56-40-62, 58-22-82, 58-11-23

Robin Generators RGX3500

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ ԵՆ

բենզինով աշխատող միաֆազ էլեկտրագեներատորներ: ☎ 529353

հաճախակ.	մաքս. հզ.	նոմ. հզ.	աշխ. ժամ	տարող.
50 Հց	3.0 կվտ	2.5 կվտ	7.1 ժ	13 լ
60 Հց	3.5 կվտ	3.0 կվտ	6.1 ժ	

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 601. Տպաքանակը 3000. Ստորագրված է տպագրության 18.06.1997. Գինը 100 դրամ